

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

30 березня 2021 року

Веде засідання Голова Комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, доброго дня! Присутні десять членів комітету, ми маємо кворум, можемо починати засідання комітету.

Вам наданий проект порядку денного. Я пропоную наступним чином організувати сьогодні нашу роботу. В нас є організаційне питання, в нас є також два законопроекти. Один - в порядку розгляду вето Президента, інший - в порядку, власне, опрацювання нами як головним комітетом. Є також прохання розглянути буквально один, можливо, два законопроекти із переліку антикорупційних експертиз і після цього одразу перейти до питання співбесід.

Я пропоную також, колеги, сьогодні обійтися без "Різного", чесно кажучи, в першу чергу тому, що реалістичність того, що в нас залишиться час на "Різне", вона наближається до нуля.

Чи є, колеги, якісь зауваження чи пропозиції до порядку денного?

_____. Анастасія Олегівна, тут 4632 і 5173 ми включили?

ГОЛОВУЮЧА. 4632 – да. 51... Так-так, Романе, так, я думала, що мається на увазі в порядку експертизи. Так, ці два законопроекти в порядку денному є.

Колеги, ще питання до проекту порядку денного? Немає. Тоді пропоную затвердити порядок денний в тій редакції, яку щойно озвучили.

_____. Можна?

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка.

_____ . А ми регламент співбесід...

ГОЛОВУЮЧА. Давайте спочатку розглянемо питання, не пов'язані із співбесідами, а потім встановимо регламент співбесід.

Отже, колеги, прошу тоді затвердити проект порядку денного. Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Колеги, щодо розгляду нашого... щодо, перепрошую, розкладу засідань комітету на квітень 2021 року. Пропозиція є наступна: зафіксувати, що ми проводимо засідання 13-го та 27 квітня о 15:30, 6 квітня - о 12:00. Разом із тим, колеги, щодо 6 квітня я би пропонувала не визначатися, чи це буде режим відеоконференції, можливо, на наступному тижні також буде позачергове засідання, можливо, ні. Виходячи із цього, ми з вами додатково визначимося, чи ми працюємо в режимі відеоконференції, чи збираємося на звичайне засідання. Гаразд? Поки прошу зафіксувати дати і час відповідно до наданого вам проекту рішення.

Чи є якісь пропозиції до цього? Тоді прошу... 13-го, 27-го і 6-го. 13-го та 27-го о 15:30. Звичайні засідання, це попередньо тиждень пленарних засідань. 6-го о 12 годині, але не фіксувати, чи в режимі відеоконференції, чи ні, визначимося по цьому окремо. Да, колеги? Дякую дуже. Тоді прошу такий розклад засідань комітету затвердити.

Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Тут до квітня три дні лишилося, колеги. Дякую дуже, колеги.

Наступний пункт порядку денного - законопроекти за реєстраційним номером 3450. Як ви знаєте, колеги, надійшло вето Президента на цей законопроект. Вето зводиться до наступних пропозицій.

Перше. Президент звертає увагу на те, що законопроект не визначає мету та цілі обробки даних про викривачів, не врегульовано питання обсягу даних, які вноситимуться до порталу викривачів; порядок захисту таких даних; підстави і коло осіб, які матимуть доступ до таких даних, а також

відповідальність за незаконне використання таких даних,. Перше.

Друге. Звертає увагу Президент, що законопроект оперує оціночними поняттями, як-то "достеменно відомі факти", наприклад, які фактично при застосуванні до вимог до повідомлень викривачів не створюють конструкцій, які не сприяють, на думку Президента, захисту викривачів.

Далі. Є зауваження Президента щодо умов виплати винагороди викривачу. Звертається увага на те, що є суперечність із Кримінальним процесуальним кодексом. І є пропозиція Президента врегулювати краще питання щодо створення і функціонування регулярних каналів повідомлення про... а точніше, повідомлення викривачів, а саме в частині переліку органів, які мають такі регулярні канали створювати.

Колеги, вам наданий проект порівняльної таблиці з пропозиціями редакцій комітету на основі пропозицій Президента. Чи є потреба детально по кожній пройти і обговорити? Чи була можливість ознайомитися? Є пропозиція, щоби я це все зачитала? Чи, можливо, колеги могли ознайомитися до цього?

Колеги, чи є необхідність йти по кожній пропозиції? Чи колеги мали можливість ознайомитися і мені нема потреби презентувати це окремо?

Отже, колеги, пропонується додати чотири всього пропозиції на основі пропозицій Президента.

Перше. Повернутися до визначення внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних, пов'язаних з корупцією правопорушень. Фактично такого, яке було запропоновано комітетом в редакції таблиці до другого читання, відійшовши від конструкції "повідомлення про достеменно відомі факти, які викривач може підтвердити". Адже в вето прямо звернуто увагу на те, що це оціночне поняття, яке не сприяє захисту викривачів.

Друга пропозиція, точніше, в цій же пропозиції. Повернутися до визначення регулярних каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень як такого, що передбачає необхідність створення регулярних каналів органами, власне, які

уповноважені складати адміністративні протоколи або розслідувати корупційні злочини. Це органи прокуратури, Національна поліція, Національне антикорупційне бюро, ДБР, Національне агентство з питань запобігання корупції. Це перша пропозиція.

Друга пропозиція, власне, реагує на пропозицію Президента щодо врегулювання питання захисту персональних даних, обсягу даних, які будуть зберігатися в реєстрі, питань доступу і питань відповідальності за поширення інформації із реєстру. Прошу?

_____ . Тут є питання. Колеги, в принципі, слухна пропозиція, і її однозначно варто підтримати. Водночас є питання щодо відповідальності: яка конкретно відповідальність за порушення захисту, несанкціонований доступ або зловживання доступом, чи порушення цілісності Єдиного порталу повідомлень?

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, в нас присутній представник НАЗК пан Сергій Деркач. Пане Сергію, якщо можна, до вас це питання.

ДЕРКАЧ С.А. Колеги, тут загальна відповідальність за порушення режиму роботи з персональними даними. І вона є загальною для всіх реєстрів, і портал викривачів не є виключенням. У нас в країні дуже багато є реєстрів, які містять персональні дані. Тому відповідальність буде однакова, якщо особа втручається в роботу реєстру несанкціоновано або використовує ті дані персональні, які там знаходяться.

Тому немає необхідності, на нашу думку, прописувати окрему якусь відповідальність конкретно щодо цього випадку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, якщо я не помиляюся, в Кодексі про адміністративні правопорушення є спеціальна стаття, мені здається, десь навколо 178-ї, яка, власне, передбачає... ні, не 178-а, перепрошую. Не можу

зараз швидко згадати номер статті, перепрошую, яка передбачає встановлення відповідальності за несанкціоноване використання, незаконне, не відповідне до вимог закону використання інформації, отриманої в службовому порядку.

Тому така адміністративна відповідальність законом встановлена. І загальне правило нормотворчої техніки зазвичай таке, що не встановлюється чітка відсилочна норма на частину, статтю, оскільки це речі, які можуть змінюватися. І для того, щоб при змінах не вносити зміни ще в 28 тисяч томів законодавства, використовується загальна конструкція у встановленому законом порядку.

_____. А якщо ця інформація отримана не службовими особами, а іншими?

ГОЛОВУЮЧА. Це, наприклад, ким?

_____. Не знаю. Тут же ж написано: "за несанкціонований доступ". Який це може бути "несанкціонований доступ"?

ГОЛОВУЮЧА. Тоді діє передбачена законом відповідальність за, просто кажучи, злам державних реєстрів. У вас є пропозиція, як інакше сформулювати ці норми?

_____. Я думаю, що насправді було би, напевно, непогано все ж таки уточнити, про що йдеться. Тобто, якщо йдеться про персональні дані, ну, тут в цій конструкції не вказано, що ми говоримо про відповідальність за доступ чи зловживання доступом і порушення персональних даних.

Можливо, є сенс вказати, що інформація, яка міститься в єдиному порталі, і відповідно зловживання доступу до неї, власне, за таке

зловживання може бути передбачена відповідальність за розповсюдження інформації з обмеженим доступом. Але мені здається, що могло би бути логічним все ж таки встановити, що конкретно мається на увазі. Тому що тоді ми знову ж таки потрапляємо в історію, коли може бути законодавча колізія і буде не зрозуміло, яку відповідальність мав на увазі законотворець, тобто ми з вами, якщо ми самі зараз на комітеті профільному не розуміємо, про яку відповідальність йдеться в такій конструкції.

ГОЛОВУЮЧА. Насправді я думаю, що ми якраз розуміємо. Тут може йтися про цілий комплекс насправді відповідальності за: а) злам мереж; б) незаконне використання службової інформації; в) незаконне використання публічних даних, перепрошую, персональних даних. І це все комплекс відповідальності, який пов'язаний із, скажімо, порушеннями обробки інформації, що міститься в єдиному реєстрі. Це загальні конструкції, які містяться, якщо я не помиляюся, в усіх подібних законах, які говорять про відповідальність за, скажу узагальнюючи, незаконний доступ або використання інформації з державних реєстрів.

Пане Сергію, ви хотіли щось...

ДЕРКАЧ С.А. Дуже коротко. У нас є норма в Кодексі України про адміністративні правопорушення, і у нас є стаття Кримінального кодексу 182 про незаконне збирання, зберігання, використання або поширення конфіденційної інформації. І там відповідальність настає і при використанні інформації як таємної, так і для службового користування. Вся інформація, яка буде в реєстрі, вона буде однозначно для службового користування або навіть таємною.

ГОЛОВУЮЧА. І тут конструкція частини статті, про яку ви говорите, чітко фіксує, що за порушення захисту, несанкціонований доступ, зловживання доступом, порушення цілісності, спотворення, незаконне

знищення, копіювання, використання, поширення інформації Єдиного порталу повідомлень викривачів настає юридична відповідальність у встановленому законом порядку. Це Кодекс про адміністративні правопорушення, де є відповідна стаття, Кримінальний кодекс, де також є відповідна стаття.

_____. Ще раз, про яку статтю йдеться, можна, щоб ми зафіксували це для себе принаймні?

ДЕРКАЧ С.А. 172-8 КУпАП, 182 КК.

_____. І можна ще раз, про що там йдеться?

ДЕРКАЧ С.А. Якщо про КУпАП, то незаконне розголошення і використання в своїх інтересах інформації, яка стала відома у зв'язку з використанням службових повноважень. Якщо ми говоримо 182, то це незаконне збирання, зберігання, використання або поширення конфіденційної інформації.

_____. А персональні дані?

_____. *(Не чути)*

_____. Ну о'кей, ладно.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Я просто свою хочу думку виказати з цього питання. Ми говоримо, там, реєстри, реєстри... Я вважав би, що необхідно інформацію щодо викривачів занести в таку, яка буде під грифом цілком таємно, так як це

довірені особи, так як це агентура.

Тому сам режим такого доступу, як цілком таємно, він передбачає всю процедуру відповідальності і всю процедуру доступу. Розумієте, якщо воно буде в загальних реєстрах і користуватися тими законами про персональні дані і таке інше, то я вважаю, і знаю, що через кілька днів у кожного будуть на дискеті, на флешці всі ці дані. А дані щодо людей – це загроза їхньому життю і всьому такому іншому.

Тому я вважаю, що якщо ми дійсно переживаємо за цих викривачів, а за них треба переживати, то така інформація повинна бути під грифом "цілком таємно", а він передбачає відповідальність, доступ і таке інше. Якщо ми дійсно за них переживаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, я розумію вашу пропозицію. Разом з тим, я просто звертаю вашу увагу, що у нас навіть ЄРДР не є під грифом "цілком таємно", а там є інформація і про заявників, і про, власне, базову фабулу, якщо можна так сказати, кримінальної справи, і навіть це не є під грифом "цілком таємно".

БУРМІЧ А.П. Дивіться, заявники – це зовсім інша... Ми ж говорили про це вже багато разів. Ви ж даєте зовсім інший статус викривачам. Я ж говорив, ми ж вводимо такий інститут. Вони більш схожі, на мою думку, до тих, хто буде відноситись до агентури і таке інше. Ми їх же секретимо. Ми ж хочемо, щоб про них ніхто не знав. ЄРДР – це зовсім інше. Вони там, скажімо, агентура або довірені особи, вони там засекречені, там не вказані їхні установчі дані і таке інше, там просто їхня кличка, і все, указана. А це все зовсім інший доступ.

ГОЛОВУЮЧА. Це не точно зовсім так. Прізвище, ім'я, по батькові заявника може бути зафіксовано в ЄРДР.

НАЗК, пане Сергію, перепрошую.

ДЕРКАЧ С.А. Колеги, дуже короткий коментар. Дивіться, ми всі маємо розуміти, що якраз конфіденти в рамках кримінально-процесуального законодавства не є викривачами. Тут питання в тому, що викривачі – це якраз ті особи, які повідомляють про корупційне правопорушення і знайшли його, знайшли, скажімо так, ці факти в рамках своєї, в основному, будемо говорити так, трудової діяльності. Всі особи, як ви кажете, агенти і конфіденти – це люди, які співпрацюють з правоохоронними органами до моменту порушення кримінального провадження. Дійсно, на них розповсюджується законодавство, яке легендує їхню діяльність і утаємничує їхню особу, але це все відбувається до ще порушення кримінального провадження, і вони не є викривачами в даному випадку, оскільки вони виконують роботу і співпрацюють з правоохоронними органами, деякі з них навіть отримують за це кошти. Тому це різні терміни і різні особи абсолютно. *(Загальна дискусія)*

Викривач від заявника – ні, а от від конфідента відрізняється, оскільки конфідент збирає інформацію попередню.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, крім повідомлення про кримінальне правопорушення, може ще бути повідомлення про правопорушення адміністративне, пов'язане із корупцією. І тут статусу заявника за визначенням немає.

Колеги, я би не фіксувала в законі про "цілком таємно", в тому числі тому що, з усією повагою, ми зараз не можемо передбачити всі інші речі, які необхідно зафіксувати в зв'язку з: а) хто має доступ до цілком таємної інформації, які мають бути особливості обробки цієї інформації і так далі. Це великий пласт регулювання, яке потягне обов'язково за собою, в тому числі на рівні закону, формулювання... Точніше, ваша пропозиція - передбачити, що має бути гриф "цілком таємно".

Колеги, до цього пункту є ще питання чи зауваження? Рухаємося далі.

Третя пропозиція. Є пропозиція повернутися до формулювання: "підлягає розгляду повідомлення, якщо інформація містить фактичні дані, які вказують на можливе вчинення корупційного правопорушення". Це прямо випливає із пропозицій Президента.

І, колеги, також у нас є висновок Головного науково-експертного управління на пропозиції Президента, якщо так коректно сформулювати. І Головне науково-експертне управління якраз нам дуже радить пропозиції Президента врахувати. І особливо звертає увагу на те, що доцільним є повернення до конструкції "можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення. А також, колеги, є пропозиція відмовитися від норми щодо зобов'язання викривача пояснити, звідки йому стали достеменно відомі дані про вчинення корупційного правопорушення, правопорушення, пов'язаного з корупцією.

До цього пункту є якісь питання, колеги?

КАБАЧЕНКО В.В. Як на мене, саме цей пункт, він якісно відрізняє реакцію, запропоновану Президентом, від того, що ми з вами прийняли в залі. Це абсолютно є категорично різні речі. Тому що, як пані голова, сказала, що ми тут говоримо про фактичні дані, що вказують на можливість вчинення корупційного правопорушення, в той час як те, що ми з вами проголосували, прийняли, мають містити фактичні дані, які можуть бути перевірені. Це є кардинальна різниця.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Володимире, я перепрошую. Просто, щоб всі розуміли, про що ми говоримо. Формулювання "які можуть бути перевірені" є пропозиція зберегти. Тобто просто замість "достеменно відомого" пропонують "можливо".

_____ . І друга частина: "стали достеменно відомі дані про вчинення корупційного правопорушення".

От з нами зараз присутні колеги із НАЗК, Сергій Деркач. Я більше ніж впевнений, що на сьогодні в НАЗК є дуже багато заяв викривачів, які мають фактичні дані, які достеменно були повідомлені, які надають абсолютно всі підґрунтя, звідки вони саме взяли ці дані. На сьогодні ані НАЗК, ані судові системи з викривачами нічого робити не можуть.

Ще раз, повертаючись до ідеального світу, звісно, що ми маємо з вами захищати викривачів у будь-якому своєму прояві. Йому стало відомо – він повідомив. Все. А правоохоронні органи, спеціальні органи України починають працювати для того, щоб захистити його права, але на практиці не неможливо.

Давайте, перш за все, надамо фахову, правову допомогу тим викривачам, які достеменно повідомили про факт скоєння корупційного злочину або злочину, пов'язаного з корупцією. Якщо ми з вами тут досягнемо якогось прогресу, принаймні там на наступний рік давайте повернемося до цієї редакції. Ми зараз збільшуємо навантаження у тому числі на НАЗК, у тому числі на абсолютно всі правоохоронні органи, у тому числі на абсолютно всю судову систему. Задля чого? Якщо б мені хтось міг би пояснити, яким чином, практично, на практиці. Інститут викривача вже працює понад 2 роки, майже 2 роки. Якщо може хтось у цьому залі пояснити, чи був хоча б один прецедент, коли викривач повідомив про недостеменні факти і він отримав перемогу на своєму боці, я абсолютно "за" для того, щоб підтримати цю правку. В даній редакції ця правка не несе жодного правового навантаження, жодного. Аби так, поговорити - і все.

Давайте все ж таки повернемося до практичних законопроектів, які ми будемо втілювати в життя, а наші колеги з наших органів, які є в предметі відання нашого комітету, вони справлялись з тим, що ми їм надаємо у вигляді прийнятих законів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я мушу звернути увагу, що в вето Президента

чітко зафіксовано, що положення закону не дають однозначного розуміння критеріїв, за якими наявність певних фактів можна визначити як достеменно відомі, і визначення цих критеріїв є в принципі неможливим.

На що звертає увагу ГНЕУ? ГНЕУ звертає увагу на те, що (зараз, колеги, хотіла зацитувати швидко) оціночні критерії, такі як "достеменно відомі факти" та "виключно у разі, якщо викривачу достеменно відомо, що особа, якій він повідомляє інформацію, не причетна до їх вчинення", суттєво обмежує право викривача самостійно визначати, які канали використовувати для повідомлення. І ГНЕУ окремо звертає увагу, що воно вважає за доцільне підтримати пропозиції Президента.

КАБАЧЕНКО В.В. Добре. А таке питання: а яким чином можуть бути перевірені недостеменно повідомлені факти?

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, Володимире, ми фіксуємо, що викривач може повідомити про корупцію, про можливі факти, бо не викривач зобов'язаний встановити, факти це чи не факти. Обов'язок органів влади, які зобов'язані на це реагувати: НАЗК, НАБУ, ДБР і так далі, – перевірити, чи справді ці факти мають місце бути. Це перше.

Друге. Хто має визначити: достеменно воно йому відоме чи недостеменно? Фіксація цього словосполучення "достеменно відомі" на рівні закону, воно фактично може створити практику, при якій орган, наприклад правоохоронний (припустимо презумпцію недоброчесності правоохоронного органу, припустимо, таке трапляється, на жаль), правоохоронний орган, отримуючи таке повідомлення, замість того, щоб перевіряти, чи мало місце корупційне правопорушення, чи ні, починає перевіряти викривача: достеменно воно йому відоме чи недостеменно. Розумієте?

Ми маємо на рівні закону зорієнтувати правоохоронний орган та НАЗК: перевіряйте те, що сказав викривач.

КАБАЧЕНКО В.В. Саме і це буде відрізнати добросовісного викривача від недобросовісного. Якщо він, на свою думку, повідомив факти, які стали йому достеменно відомі, він буде захищати свою позицію до самого кінця.

ГОЛОВУЮЧА. Так не він має захищати - орган має перевіряти, Володимире.

КАБАЧЕНКО В.В. Ми зараз з вами не говоримо про доброякісність органів правоохоронних. Ми не можемо з вами змінити. Ми зараз з вами змінюємо виключно інститут викривача. Ми зараз змінюємо з вами частину Закону про запобігання корупції виключно в частині викривачів. Хочете повернутися до зміни законодавства правоохоронних органів - давайте повернемося, але це вже предмет розгляду іншого комітету. У нас наша сфера впливу, вона зовсім інша з точки зору викривачів. Давайте працювати якісно виключно над викривачами. Не може викривач, повідомивши недостеменно інформацію, рахуватися викривачем.

ГОЛОВУЮЧА. Володимире, ще раз, хто має встановити, достеменно він повідомив чи ні? Нема цього механізму. Я, може, з вами десь погоджуюся, але механізму, як встановити, достеменно воно чи ні, його не існує.

КАБАЧЕНКО В.В. У мене є відповідь. "Дані, які можуть бути перевірені" - ось саме це формулювання, воно зберігається і в нашій редакції, яку ми прийняли в залі, і в редакції Президента. Так от дані, які можуть бути перевірені, це і є достеменні дані.

ГОЛОВУЮЧА. Так ми лишаємо. Володимире, я ще раз зачитаю формулювання. Ні-ні, Володимире, це різні речі, правда.

КАБАЧЕНКО В.В. У мене з української мови була дуже гарна відмітка, правда. І з лексики, і лексичного питання. Тавтологія – це посилення формулювання. Абсолютно різні речі, прямо кардинально.

ГОЛОВУЮЧА. Олексію, будь ласка.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Або виносити поняття достеменності в окрему норму чи примітку і там повторювати формулювання "це та інформація і факти, які можна перевірити"; або це просто створює колізію в самій нормі. І важливість цієї інтерпретації, багатогранної, неоднозначної. Тому або виносити в примітку, або прибирати, якщо всі погоджуються, що достеменність – це і є можливість перевірки фактів.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Сергію, у вас коментар? Будь ласка.

ДЕРКАЧ С.А. Колеги, я дуже коротко. Просто хочу, щоб ми звернули увагу, що у нас є визначення викривача у статті 1. Це визначення ми не змінюємо, і воно залишається таким, як воно є. І там конкретно вказано, що фізична особа за наявності переконання, що інформація є достовірною. Тобто фактично ми нічого не змінюємо, ми просто вводимо зараз новий термін "достеменно", який фактично заплутує розуміння викривача.

Тому я пропоную, чесно кажучи, не змінювати термін, у нас є вже це конкретно у статті 1 у визначенні викривача, що викривач має повідомити достовірну інформацію.

Дякую.

БУРМІЧ А.П. А хто гарантом буде, що викривач дає достовірну інформацію?

ГОЛОВУЮЧА. Стаття кримінального кодексу, яка фіксує

відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про злочин. Анатолій Петрович, ми з вами юристи, ми ж розуміємо, що це ті статті, які передбачають наявність умислу, і наявність або відсутність цього умислу якраз і буде фіксувати слідство, і розглядати питання суд, це ж так відбувається.

Гаразд, колеги. Третій пункт обговорили чи ще хтось хоче висловитися по цьому?

І остання, четверта пропозиція.

_____. Колеги, в мене є питання. Чи ми впевнені, що варто викреслити норму про те, що викривач має пояснити, звідки йому стали відомі дані про вчинення корупційного правопорушення? Чому я запитую? Це просто питання для обговорення.

У нас є, скажімо так, особи, які себе вважають, або можуть, хочуть претендувати на статус викривача, водночас вони не є такими, яких за європейськими стандартами і нормами можна назвати інсайдерами, тобто викривачами-інсайдерами. Це люди, яким "зливають" інформацію, "зливають" якісь скрінги, переписки і так далі. Що їм "зливають": достеменно відомі їм чи іншим факти, чи фотошопи, чи ще щось? Потім ця інформація публікується. Досвід показує, що мало хто там її перевіряє, або потім за неї вибачається і так далі.

Відповідно є таке питання: чи має викривач якоюсь мірою відповідати, принаймні там перед собою і перед тим, кому він ці дані надсилає, звідки він отримав таку інформацію? Питання до обговорення.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я мушу звернути увагу на те, що в вето Президента прямо процитована ця норма в сукупності з іншими. І цитую сказане, що "наведеним фактично нівелюється закладений в чинний Закон України "Про запобігання корупції" підхід до викривачів корупції, за яким викривачі повідомляють про можливі факти порушення..." І далі по тексту.

Тобто це речення прямо вказано в тексті пропозицій Президента як таке, з якими не можна погодитися, на думку Президента, і відповідно які є підставою для вето.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ну, я працюю з тим текстом, який надійшов. У вас він у всіх також є.

Да, Володимире, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Повертаючись до дискусії з Олексієм. О'кей, достеменно хай буде тавтологія. Це не є найкритичніший момент.

Інший момент. Дякую, Галина, я просто, ну, я цього не побачив, цієї зміни в абзаці. Ми зараз знову ж таки з вами повертаємося до моделі нашого самого першого проекту закону, який ми з вами почали розглядати у вересні ще 2019 року. Саме тоді ми з вами прописали норму, а потім її встигли відмінити, що викривач не несе відповідальності за повідомлені ним дані. О'кей, Президент не дуже схвалив цю конструкцію. У нас була інша конструкція, запропонована Конституційним Судом України. Там також було дуже грубе формулювання. Ми змінили формулювання, ми змінили підхід до формулювання, і відновили таким чином частково антикорупційне законодавство. Цю норму редакції однозначно точно треба змінювати.

І тут в мене вже питання до Олексія. Олексій, ну, ти ж справді не вважаєш, що викривач може дозволити собі повідомляти дані, а на питання слідчого "а звідки в тебе взялися ці дані?" він просто сказати "а це вже моя особиста, конфіденційна інформація".

_____. *(Не чути)*

КАБАЧЕНКО В.В. Так і має бути?

Тоді, шановні колеги, ну, ми з вами повертаємось, дійсно, я зараз маю погодитися зі своїм колегою паном Власенком, до дуже старих часів, ще радянської епохи, коли саме така конструкція, вона була впроваджена в радянське суспільство, і саме ця конструкція стала також причиною розвалу цього радянського суспільства. Повідомляти будь-що і не нести за це особисту відповідальність - на сьогодні це просто недопустимо.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Володимире, ще раз, викривач, якщо він вирішує не бути анонімним, дає покази в якості свідка - це стандартний і, мені здається, один із перших етапів будь-якого розслідування, - зацікавлений викривач він і так розкаже максимум усього, що може допомогти слідству встановити факти, отримати докази в процесуальний спосіб і все сказане викривачем в процесуальний спосіб підтвердити.

Формулювання щодо того, що викривач зобов'язаний щось додатково пояснити, звідки йому стало відомо, з моєї точки зору, це формулювання, яке пов'язане із достеменною відомістю, яке фактично дає можливість умовному правоохоронцю, замість того щоб перевіряти те, що викривач сказав, почати перевіряти і, перепрошую за просторіччя, "пресувати" викривача.

Ще раз, є кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про злочин.

Пане Володимире, зі всією повагою, норми, які ми обговорюємо, от в цій редакції, в якій ми з вами їх ухвалювали в 2019 році восени, вони діють з 1 січня 2020 року. Рік і три місяці діють ці норми. Якоїсь практики масових анонімок, як ви кажете, практики масових доносів, її немає. Тому давайте, можливо, спиратися на реальну практику використання норм закону, яка формується, а не порівнювати із 30-м роком.

Мені здається, пан Сергій з НАЗК тримає руку. Будь ласка, коротко, якщо можна.

ДЕРКАЧ С.А. Я дуже коротко. Колеги, щоб ми просто всі розуміли, ми

зараз говоримо про викривача в Законі України "Про запобігання корупції". Це справи фактично, якщо ми говоримо про термінологію, які використовуються в адміністративних і виключно дисциплінарних провадженнях. Коли ми говоримо про кримінальні справи і дійсно викривачів, які викривають злочини корупційні, там у визначенні викривача є статус викривача, надається згідно Кримінально-процесуального законодавства.

В статті 3 КПК вказано, що фізична особа, яка повідомила про корупційне кримінальне правопорушення до органу досудового розслідування, є викривачем. Крапка. Там немає ніякої інформації щодо звідки стала відомо. Це визначення якраз в Законі України "Про запобігання корупції".

Тому, колеги, коли ми зараз говоримо про ось такі детальні, маленькі слова, які ми хочемо змінити, ми маємо розуміти, що це не має ніякого відношення до визначення статусу викривача в кримінальному провадженні, це виключно адміністративні дисциплінарні справи.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, але це треба змінювати не цим законом, а змінами до Кримінального кодексу. Гарзд.

Колеги, наступний пункт - це четверта пропозиція. Вона зводиться до того, щоб відмовитися від норми, яка фіксує, що 10 відсотків винагороди викривачу відбувається не після обвинувального вироку, а після стягнення в дохід держави.

Мотивація вето тут дуже проста. В Кримінальному кодексі Кримінально-процесуальному, перепрошую, лишається норма щодо стягнень щодо винагороди викривачу після обвинувального вироку суду. В законі, якщо лишити ці норми, буде інша норма. Якщо ми хочемо з вами змінити момент, коли викривач може претендувати на свою винагороду, це можна зробити, але це треба робити змінами до Кримінального кодексу, Кримінально-процесуального, перепрошую, і одночасно змінами до цього

закону. А ситуація, де в одному законі є одна норма, а в іншому - інша, викликає, м'яко кажучи, неповагу до нас як до законодавців.

Тому є пропозиція врахувати пропозицію Президента і відповідно виключити з законопроекту норму, що фіксує винагороду викривачу після стягнення в дохід держави.

Ще раз, якщо ми хочемо це змінювати, це просто треба робити комплексним законопроектом про зміни до КПК і прикінцевими змінами до цього закону. От і все. Ми можемо це зробити, але це не питання цього закону, бо так воно не працює і тільки розбалансовує законодавство. Така і є пропозиція: тут цю норму прибрати, якщо хочете змінювати - окремим законом.

ЯНЧЕНКО Г.І. Колеги, принципову неповагу як до нас як до законотворців викликають, чесно кажучи, коментарі голови антикорупційного комітету, яка говорить, що ми маємо одним законом змінювати кодифіковані закони і інші. Насправді абсолютно логічно, що цим законом ми не можемо змінювати Кримінально-процесуальний кодекс або Кримінальний кодекс, тому що вони змінюються окремими законами.

Більше того, я хочу вам нагадати, що насправді в таблиці зі змінами були пропозиції змінити Кримінальний кодекс України, які, до речі, подавалися колегами з "Батьківщини", що ми і під час робочої групи, і під час засідання комітету обговорили, що концептуально такі пропозиції можуть бути правильними і підтриманими. До речі, їх теж підтримували частина колег з НАЗК, але такі зміни подаються окремим законом.

Тому відповідно нагадаю вам, що було прийнято під час обговорення рішення про те, що ми змінюємо, якщо змінюємо, цю норму в профільному законі, а після цього подаємо закон про зміну до Кримінального кодексу. Відповідно, в чому взагалі проблема, я особисто не розумію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Це прямо зафіксовано в пропозиціях Президента, що неприйнятним є, коли в Кримінальному процесуальному кодексі діє одна норма, в цьому законі - інша.

І, Галино, я інформую просто вас, що немає ніякої проблеми ні з точки зору вимог закону, ні з точки зору законотворчої техніки, ні з точки зору процедури подавати законопроект про зміни до Кримінального процесуального кодексу, "Прикінцеві і перехідні положення" якого будуть вносити зміни до Закону "Про запобігання корупції". Такий механізм правильний. Механізм, коли в Законі "Про запобігання корупції" діє одна норма, в Кримінальному процесуальному кодексі – інша, це не дуже правильний підхід. І саме на це звертає увагу в своїх пропозиціях з вето Президент.

ЯНЧЕНКО Г.І. Я, з іншого боку, не бачу ніяких проблем в тому, щоб змінити спочатку профільний закон, а потім змінити Кримінальний кодекс.

ГОЛОВУЮЧА. Я мушу звернути увагу на те, що Президент в своїх пропозиціях бачить в цьому проблему.

ЯНЧЕНКО Г.І. Якщо така норма буде підтримана депутатським корпусом, відповідно концептуально підтримана взагалі така ідея, то чому ні? В чому тоді ризик того, що не буде підтримана аналогічна пропозиція до Кримінального кодексу для того, щоб...

ГОЛОВУЮЧА. Тому що в нас буде певний проміжок часу, коли будуть діяти дві норми, однозначно.

ЯНЧЕНКО Г.І. То потрібно, значить, працювати трошечки ефективніше, а не так, як працює наш комітет.

ГОЛОВУЮЧА. Читаю із пропозицій Президента: "Зазначене (тобто ситуація, коли в законі зафіксовано одне, а в Кримінальному процесуальному кодексі – інше) призведе до конкуренції відповідних положень Закону України "Про запобігання корупції" та Кримінального процесуального кодексу, що може причинити різне застосування на практиці. Це також свідчить про незавершеність механізму правового регулювання, що не відповідає гарантованому статтею 8 Конституції України принципу верховенства права і створює ризики порушень прав викривачів". Я зачитувала із тексту вето Президента.

_____. Добре. А давайте тоді об'єднаємо пропозиція Сергія Деркача щодо змін в кодекс, цією зміною внесемо зміни до кодексу - і все.

ГОЛОВУЮЧА. Ми не можемо це зробити, бо за законом...

_____. Ні, не зараз.

ГОЛОВУЮЧА. Не зараз - можемо. Я просто звертаю увагу, що зміни до Кримінально-процесуального вносяться окремим законом про внесення змін до нього.

Колеги, ми обговорили всі пропозиції. Мені здається, більш-менш дійшли згоди. Процедура така, що ми маємо з вами проголосувати по пропозиціях (їх всього 4) і за порівняльну таблицю в цілому. Правильно я розумію?

Отже, колеги, по пропозиціях прошу визначатися і прошу підтримати, щоб ми могли з вами закрити це питання.

ЯНЧЕНКО Г.І. Колеги, я хочу звернути увагу на те, що голова комітету неправильно сприйняла те, що ми обговорили, і ще раз повернутися, зокрема, до обговорення останньої правки і детально вчитатися.

Остання правка говорить про те, що пропонується у пункті 1 частини другої статті 53 з позначкою 9 просто прибрати слова "чи отримувати". Тобто не виключити...

ГОЛОВУЮЧА. Ні, Галино, в пункті 4 говориться: пункт 7 розділу I закону виключити; у зв'язку з цим пункт 8 розділу I закону вважати пунктом 7 розділу I закону.

Для того, щоби це правильно відобразити в останній колонці, треба зафіксувати, що де виключити.

ЯНЧЕНКО Г.І. Це ви цитуєте пропозиції Президента чи текст статей закону, запропонований головним комітетом в остаточній редакції?

ГОЛОВУЮЧА. Я цитую пропозицію комітету на основі пропозиції Президента. Вона звучить наступним чином: "Пункт 7 розділу I закону виключити". Пункт 7 розділу I закону – це частина друга статті 53 з позначкою 7, там, де фіксуються зміни над цим законом, норма про розмір винагороди, який становить 10 відсотків після ухвалення обвинувального вироку та (новація цього законопроекту) "та стягнення в дохід держави в порядку конфіскації або спеціальної конфіскації".

Чинна норма ця не містить "та стягнення в дохід держави". Якщо ми видаляємо всю цю норму із тексту законопроекту, то лишається чинна норма, яка така сама, тільки без формулювання "та стягнення в дохід держави". Тобто лишається "після ухвалення обвинувального вироку".

ЯНЧЕНКО Г.І. Ну, тобто це означає, що після ухвалення обвинувального вироку людина може претендувати на 10 відсотків, незалежно від того...

ГОЛОВУЮЧА. Саме так зафіксовано в Кримінально-процесуальному

кодексі.

ЯНЧЕНКО Г.І. ...незалежно від того, чи будуть ці кошти стягнені, чи не будуть ці кошти стягнені.

ГОЛОВУЮЧА. Так зараз зафіксовано в Кримінальному процесуальному кодексі. Да, саме на це звертає увагу вето Президента.

ЯНЧЕНКО Г.І. Тобто якщо навіть кошти не будуть стягнені в дохід держави, ми все-одно, ми як платники податків все-одно маємо виплатити 10 відсотків?

ГОЛОВУЮЧА. Саме так, як зараз передбачено Кримінальним процесуальним кодексом.

ЯНЧЕНКО Г.І. І комітет із цим погоджується, питання?

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ще раз. Президент у своєму вето звертає увагу, що неприйнятною є ситуація, коли в законі зафіксовано одне, а в Кримінально-процесуальному кодексі інше. Якщо ми хочемо це змінювати, то треба підійти до цього професійно і гарантувати, що ці обидві норми вступають в силу одночасно і в КПК, і в законі. Для цього треба вносити зміни до Кримінально-процесуального кодексу і "Перехідними положеннями" цього законопроекту вносити зміни до Закону "Про захист викривачів". Ось так.

Більше того, колеги, я хочу проінформувати, що станом на зараз ми не платимо нічого, оскільки станом на зараз у нас в принципі немає справ, в яких викривачі претендують на 10 відсотків, в суді принаймні.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. З різних причин, в тому числі, тому що досудове розслідування займає достатньо тривалий проміжок часу. На жаль чи на щастя.

Я відповіла, пані Галино?

ЯНЧЕНКО Г.І. Частково.

ГОЛОВУЮЧА. Думаю, да.

Колеги, повертаємося до голосування за пропозиції Президента.

_____ . У нас чотири голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Да, чотири голосування.

Отже, колеги, пропозиція... Ну, п'яте - в цілому. Пропозиція перша. Колеги, я вже не буду ще раз повторювати, ми щойно все детально обговорили.

Отже, колеги, хто за те, щоби врахувати першу пропозицію на основі пропозиції Президента. Хто – за?

_____*(Не чути)* – за. Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Колеги, друга пропозиція... Колеги, перепрошую. Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Колеги, друга пропозиція - по захисту персональних даних і вимогам до реєстру.

Хто за те, щоби підтримати? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Третя пропозиція - про вимоги до повідомлення. Колеги, хто – за?

_____. 11 – за.

ГОЛОВУЮЧА. Проти? Утримався?

_____. 1 – проти і утрималися – 4.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

І четверта пропозиція. Колеги, хто за те, щоб підтримати?

_____. 11 – за.

ГОЛОВУЮЧА. Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

І в цілому за таблицю, колеги: рекомендувати Верховній Раді України за результатами повторного розгляду ухвалити з урахуванням пропозиції Президента.

Прошу тоді це також підтримати, колеги. Хто – за?

_____. 10 – за.

ГОЛОВУЮЧА. Проти? Утримався?

_____. 6 – утримались.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги. Ми маємо рішення. Дуже вам дякую за конструктивну роботу.

Колеги, наступний законопроект у нас на розгляді - реєстраційний номер 5173. Це законопроект, який підтримали багато членів комітету. Законопроект ініційований паном Романом.

Пане Романе, якщо ваша ласка, ви хочете доповідати законопроект?

ІВАНІСОВ Р.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Давайте, може... Нас чекають колеги для співбесіди. Давайте максимально коротко.

Законопроект передбачає необхідність врегулювати деякі питання декларування, зокрема, рахунків, на яких обліковуються невідшкодовані вклади ще "Сбербанку" (да, правильно?) Радянського Союзу, так званні зберігальні книжки. І питання декларування цінних паперів, якщо їх сукупна номінальна вартість є меншою за прожитковий мінімум.

ІВАНІСОВ Р.В. За один прожитковий мінімум. Тобто багато хто має цих акцій, а вони ж нічого не коштують. А ми їх повинні декларувати або передавати. А навіщо це робити? Вони нікому не потрібні. Тому, якщо вони перевищують один прожитковий мінімум, тоді хай декларуються. А якщо не перевищують, то й не треба цього робити.

ГОЛОВУЮЧА. Разом із тим, колеги, я би просто на друге читання в цьому законопроекті, якщо буде підтримана пропозиція на перше читання, зафіксувала, що щоби нас ні в чому не звинуватили, зафіксувала би, що не треба декларувати, якщо сукупна вартість цінних паперів менша.

ІВАНІСОВ Р.В. Сукупна, звичайно.

ГОЛОВУЮЧА. Зараз просто це в законопроекті не відображено. Я знаю, що мета була – зафіксувати, що сукупна. Тут просто треба трохи літературно уточнити.

ІВАНІСОВ Р.В. І третє питання. Третє ще! Третє.

ГОЛОВУЮЧА. Що "третє"?

ІВАНІСОВ Р.В. Дивіться, у нас на сьогодні... тобто НАЗК просить, щоб ми надавали код з демографічного реєстру. Але він надається тільки з тою умовою, якщо ти отримав або паспорт цей закордонний, або ID-картку. Тобто якщо у мене в дитини немає, або там у дружини немає, навіщо вони мені потрібні? Ну, я його не маю.

Тому пропонується... закон зобов'язує для усіх... виключень не передбачає. Тому декларант має витратити гроші для виконання цієї норми. Пропонуємо зазначений код за його наявності. Щоб це не було зобов'язання.

ГОЛОВУЮЧА. Там зараз або ПІН, або номер з Єдиного державного реєстру демографічного.

_____. Ну я ПІН там не бачу. Я бачу, що демографічного реєстру.

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, там або ПІН, або... *(Шум у залі)* Там можна ввести...

_____. Там можна вибрати "не застосовується".

ГОЛОВУЮЧА. Можна вибрати "не застосовується". Або "член сім'ї не надав інформацію", якщо йдеться про малолітню дитину, яка може й не мати закордонного паспорту і ідентифікаційного коду.

Колеги, є пропозиція рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду ухвалити в першому читанні, скоротити строки підготовки до другого читання. І, колеги, я би ще просила передбачити можливість по 116 статті Регламенту вносити зміни в інші частини статті і так далі, для того щоби ми могли, можливо, ще якісь речі виправити. Да?

Колеги, тоді прошу таке рішення підтримати.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Колеги, я буду просити наступне зробити. Розглянути, напевно, один законопроект в порядку антикорупційної експертизи. Колеги, законопроект 4632 - "Про нотаріат" щодо спрощення доступу до нотаріальної діяльності.

У нас проект висновку за результатами антикорупційної експертизи: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, не містить корупціогенних факторів. Колеги, чи є потреба обговорювати?

ІВАНІСОВ Р.В. Колеги, я прошу підтримати цей законопроект, тому що у нас був конкурс проведений, якого не було вже два роки. Подали понад 2 тисячі людей. Незрозуміло, як там відбирали, тобто залишилося 600. З 600 людей конкурс виграло всього 17 чоловік на всю Україну.

Тобто, якщо ми зараз цей законопроект не прийнемо, то конкурсу не буде влітку, і незрозуміло взагалі, коли він ще буде. А людей постійно накопичується, накопичується і накопичується.

Прошу підтримати цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, проект висновку комітету я озвучила. Правильно розумію, що немає зауважень, пропозицій? Тоді прошу в тій редакції, в якій я озвучила, підтримати проект висновку.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Колеги, була ще пропозиція ще один законопроект розглянути в порядку антикорупційної експертизи. Але, пане Володимире, я правильно розумію, що ви не наполягаєте, ми можемо лишити на наступне засідання? Все. Дякую дуже.

Колеги, тепер, я думаю, ми мусимо перейти до співбесід, оскільки чекають запрошені кандидати.

Юрій Юрійович, проінформуйте, будь ласка, комітет, скільки у нас присутніх кандидатів, хто подав всі документи.

СОРОЧИК Ю.Ю. Шановні колеги, ...*(Не чути)* комітету, попереднього рішення, до співбесіди допущено 19 кандидатів, які подали необхідні документи. Сьогодні у нас на засіданні комітету присутні із тих, хто дав згоду вчора, 14 кандидатів. П'ять кандидатів не змогли бути сьогодні: троє у зв'язку з тим, що ми перенесли з 15:30 на 10 годину (це те вже як поважна причина), один кандидат хворіє на COVID і один кандидат заздалегідь попереджав, що він не зможе бути.

Також хочу попередити, що у списку кандидатів, які подали свої заявки і сьогодні присутні, є два кандидати, за які комітет визначився був переднім своїм рішенням і пропонував Верховній Раді. Це кандидат Берзін і кандидат Іваненко.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, є пропозиція наступна. Визначити...

СОРОЧИК Ю.Ю. Єдине що, ви сказали, і документи. Всі подали необхідні документи, за винятком: Куцевич Максим Петрович.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. У нас було рішення комітету: допустити до співбесід усіх кандидатів, чий документи були на момент ухвалення рішення. Це, зокрема, і пана Куцевича. Ми якщо сьогодні не встигнемо провести співбесіди, а, колеги, з усією повагою, мені здається, ми не встигнемо, можемо на наступному засіданні... *(Не чути)*

БУРМІЧ А.П. Якщо навіть встигнемо сьогодні заслухати, у є пропозиція сьогодні тільки заслухати, а рішення приймати потім, після обговорення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, колеги, у мене був вимкнений

мікрофон. Не буду повторювати, з вашого дозволу.

І, таким чином, оперативно рухатися. Чи є заперечення щодо цього?
Дякую дуже.

Колеги, мені здається, один із кандидатів просив почати з нього, оскільки має поважні підстави, на жаль, не бути присутнім на всьому засіданні комітету. Це Ісаєв Олексій Львович.

Доброго дня! Якщо ваша ласка, давайте почнемо з вас. Будь ласка, вам слово.

ІСАЄВ О.Л. Я прошу пробачення за моє прохання, в мене вчора друг помер. Віктор Іванович, це наш спільний друг з вами - Сірій Олександр. Десять днів ми лікували його, і я бачив, що у нас в лікарнях твориться, зараз це дуже тяжко.

І з точки зору антикорупційного комітету це теж дуже важлива тема, тому що, на жаль, так вийшло, що наші лікарні на 5 років, на 4-5 років закупили антибіотики, по яких лікують по першому протоколу COVID, а вони зараз вже непотрібні, і це сто відсотків якась там махінація. Це одне питання.

Якщо по регламенту, я очолюю "Антикорупційний комітет Майдану", ми з 2014 року були створені. Ми займалися, працювали, співпрацювали із ГПУ, із поліцією, із СБУ і допомагали розкривати справи, допомагали людям, які стикалися з корупцією. І не знаю... Мені зараз дуже важко говорити, якщо є якісь питання, то давайте я...

По АРМА, я бачу так. Така установа, як АРМА, повинна бути максимально незалежною. На жаль, зараз півтора роки вона майже не очолювана. І якщо з вашою допомогою вона стане незалежною структурою, то тоді, я думаю, що в нас є перспективі добрі в країні.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Анатолій Петрович, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Скажіть, будь ласка, що ви маєте на увазі "незалежною", коли це держава і державні активи передаються їй як державній організації, передаються на збереження? Від кого незалежна?

ІСАЄВ О.І. Я маю на увазі, коли, на жаль, на зараз, я так розумію, виконуючі обов'язки керують? І виконуючий обов'язки – це людина, яка не може прийняти жодного рішення, тому що вона, як будь-яка людина, коли "висить на волоску", то вона і не може нормально працювати.

Якщо вона отримує контракт на 5 років, згідно якого вона буде знати, що вона має повноваження і вона буде працювати (чи, я не знаю, на 7, як ви будете вирішувати), то тоді людина буде працювати, і це буде одна з ознак її незалежності. Тому що, коли людина не працює фактично, а під питанням, то і про яку незалежність можна говорити? Тільки в цьому я маю на увазі незалежний орган, а не про те, що він незалежний від Кабміну, від Верховної Ради і так далі.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи ще є якісь питання від членів комітету?

Олександр, будь ласка.

ТКАЧЕНКО О.М. Скажіть, будь ласка, ви казали про те, що ви допомагали, зокрема, Службі безпеці України, Міністерству внутрішніх справ приймати участь у розкритті корупційних злочинів, я так розумію. Яку саме участь ви приймали?

ІСАЄВ О.І. По зверненням громадян. У нас дуже багато.

ТКАЧЕНКО О.М. Тобто ви робили звернення, а правоохоронні органи їх відпрацьовували?

ІСАЄВ О.І. Наприклад, найбільша наша була участь в тому, що коли у 2014 році почали ремонтувати танки і бронетанкову техніку на дарницькому заводі (ви знаєте про цей завод), його було бажання приватизувати. Ми зібрали всю папку документів і передали це в ГПУ, тому що там дуже важка схема була. Там житомирський завод ремонтував, потім переганяли на дарницький завод, по документах це йшло нібито вони зробили велику кредиторку і хотіли банкрутувати цей завод. І ми не дали, не те що ми не дали, але ми приймали участь в тому, щоб не дати його збанкрутити і приватизувати в кінцевому підсумку.

Так, дуже багато було звернень, я не знаю, у нас у кожному регіоні є свої представники. Це стосується і ремонтних доріг, по дорогах, ну, дуже багато. Я не знаю, що там..

ТКАЧЕНКО О.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, чи є ще якісь питання? Будь ласка.

_____. Ще раз, можете сказати нам, яка все ж таки ваша мета участі у цій комісії? Яку мету ви ставите?

ІСАЄВ О.І. Я хочу, щоб орган працював як незалежний все ж таки орган, який приймав би рішення нормальні, і щоб не було таких скандалів, які зараз в наявності є з грошима.

Ми з пані Галиною вже розбиралися і по цукровим підприємствам, як вони працюють. Це дуже темні схеми, і дуже багато скандалів біля цього органу. Я хочу, щоб цей орган став нарешті прозорим і нормальним. Я не знаю, як краще вам відповісти. Я ж не буду вмішуватись в роботу цього органу. Але я вважаю, що керівник, який прийде, від нього дуже багато залежить, щоб орган працював нормально.

_____ . А чи стикались ви у своїй діяльності з АРМА? Якщо да, то де?

ІСАЄВ О.І. У нас були звернення громадян по цукру. Пані Галина проводила нараду з цього питання. *(Загальна дискусія)*

Я не знаю, хто вас...*(Не чути)* , але це було звернення і це була нарада конкретно, коли забрали у Держрезерві цукор і продали його в АРМА за 5 чи 6 днів. І це був дуже великий скандал, і це дуже велика проблема. Тому що якщо АРМА може так робити, то це для країни проблема в першу чергу, а не для пані Галини чи для вашого комітету, я так розумію. Вибачте, будь ласка.

_____ . Я вибачаюсь за таке питання. Скажіть, будь ласка, які джерела вашого офіційного доходу?

ІСАЄВ О.І. У мене консалтингова компанія.

_____ . Просто не відображено це...*(Не чути)*

ІСАЄВ О.І. В чому не відображено?

_____ . В обіографії.

_____ . А як називається?

ІСАЄВ О.І. "Київ експерт".

_____ . Все, зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧА. І у мене, з вашого дозволу, питання. Скажіть, будь

ласка, чи є ви помічником народного депутата?

ІСАЄВ О.І. Да, Олександра Ковальова.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ви є помічником на громадських засадах народного депутата Олександра Ковальова?

ІСАЄВ О.І. Да.

ГОЛОВУЮЧА. У мене тоді питання зустрічне. Як ви бачите забезпечення незалежності добору директора АРМА, враховуючи, що ви співпрацюєте з народним депутатом, який за визначенням є політичним актором?

ІСАЄВ О.І. По-перше, Ковальов не має жодного стосунку до якихось там політичних партій, я так розумію. По-друге, він до АРМА не має жодного взагалі стосунку.

ГОЛОВУЮЧА. Він член депутатської групи "Довіра".

ІСАЄВ О.І. І він до АРМА і до антикорупційної діяльності жодного стосунку немає. Якщо це якимось... Я тут не бачу якихось протиріч, але якщо ви вважаєте, що є якісь протиріччя...

ГОЛОВУЮЧА. Я ставлю питання вам, як ви це бачите?

ІСАЄВ О.І. Я навіть з ним не спілкувався на цю тему, якщо чесно.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, чи є в когось ще питання? Ні?

_____ . Вже нема.

ІСАЄВ О.І. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Колеги, наступним... *(Не чути)*

Ми вже один раз мали задоволення мати з вами співбесіду на комітеті, я думаю, багато членів комітету пам'ятає. Якщо можна, дуже коротко.

БЕРЗІН П.С. Добрий день, шановні колеги. Щоб не відволікати і не забирати час, вже брав я участь, це влітку відбувалося. Нічого з того часу у моїй біографії суттєвого не змінилося, крім того, що моя кафедра "Кримінального права" була реорганізована по місцю роботи на кафедрі "Кримінально-правової політики". Тут ще добавився цей експертний досвід і так далі.

Тому, якщо в когось є запитання, я, будь ласка, відповім.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи є запитання до пана Берзіна?

_____ . В мене є запитання. Павло Сергійович, ви розумієтеся, маєте якийсь досвід і розуміння кримінального законодавства, Кримінальний кодекс, Кримінально-процесуальний? І...*(Не чути)* чи є розуміння, що таке АРМА, як вона працює і як могла би працювати краще?

Дякую.

БЕРЗІН П.С. Дякую за запитання. Є в мене досвід такий, і експертної діяльності в галузі кримінального права, і наукової діяльності в галузі теж кримінального права, кримінального процесуального. Політичної, слава богу, поки що немає і не передбачається.

Стосовно вад застосування законодавства, вони є, і антикорупційного в тому числі, зокрема стосовно кримінальних, корупційних правопорушень.

_____. Нагадайте, ви сказали, що у вас є якийсь певний досвід в розумінні кримінального... Ви можете це назвати, просто щоб ми згадали, тому що з літа багато часу пройшло.

БЕРЗІН П.С. А, по прикладу... Ну, я так скажу, що щорічно, якщо більш з практичного досвіду, то щорічно мною порядку 10-15 наукових висновків у галузі кримінального права стосовно застосування норм кримінального законодавства, стосовно кваліфікації кримінальних правопорушень готується і використовуються в судах, вони теж використовуються. Ну, це якщо найбільш практичний рівень. На більш поверховий, загальнотеоретичний, так це наукова діяльність повністю. Був я і завідувачем кафедри, і заступником декана і так далі.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Анатолій Петрович. І потім Вікторія.

БУРМІЧ А.П. Скажіть, будь ласка, ви якщо, скажімо, станете членом комісії, ви б проголосували за той склад керівництва АРМА, який сьогодні є? І якщо так, чому? А якщо ні, то теж чому?

БЕРЗІН П.С. Ну, думаю, ні. Думаю, ні. Тому що треба змінювати. Правові підстави я вже говорити не буду. Там чи відповідають вони чинному конкурсному відбору, чи...

_____. *(Не чути)*

БЕРЗІН П.С. Ще раз, не почув. Вибачаюсь.

_____. ...*(Не чути)* які там... Ви кажете, мабуть, що ні, думаю, що ні.

БЕРЗІН П.С. Ну, це ж моя думка. Ну, по-перше не чув. Тобто я не слідкую за політичними моментами. А головне, що є ж неупереджена громадянська позиція. Це поки що основа має бути.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Вікторія.

СЮМАР В.П. По-перше, я вам дякую за те, що ви прийшли на комітет поговорити. Я почитала вашу біографію. Вона, звичайно, приємно вражає. І я думаю, що нам важливо спілкуватися з такими людьми, для свого розуміння так само.

Я читаю тут, що ви є експертом ОБСЄ щодо коментування до введення в Україні актів кримінального законодавства Польщі та ФРН. Очевидно, ви можете порівняти українське законодавство щодо управління активів із країнами Європейського Союзу. Ви вже сказали, що ви бачите прогалини в законодавстві. Я думаю як науковець ви нам можете коротко, і це моє прохання до вас, сформулювати: один, два, три, - що, ви вважаєте, в першу чергу необхідно сьогодні змінити в законодавстві про АРМА для того, щоб цей орган нарешті працював у відповідності до стандартів в європейському розумінні цього слова, а не був там, умовно кажучи, рейдером і інші речі, як ми це бачимо.

І що треба зробити, щоб він був максимально все-таки незалежний від політичних впливів? Анатолій Петрович, я тут так скажу, не від державницьких, а політичних впливів, якщо ви дозволите. Тому що незалежний наскільки він може бути як державний орган – це питання філософське.

Прошу.

БЕРЗІН П.С. Дякую за запитання.

З приводу норм кримінального законодавства, тут я скажу таке, що, по-перше, відсутність системного характеру в чинному кримінальному законодавстві. Системного, от я один приклад наведу.

Дивіться, корупційне кримінальне правопорушення є у нас, наприклад, зловживання владою, службовим становищем, а перевищення влади і службове становище корупційним кримінальним правопорушенням згідно з приміткою до 45-ї КК не визнається. Перевищення не визнається, чисто така, вибачте за термінологію, міліцейська стаття, оскільки там суб'єкт – співробітники правоохоронних органів. От вони її в перелік не включили. Ну, зрозуміло, чому не включили. Тому що при перевищенні немає мети одержання неправомірної вигоди. При зловживанні є така мета, при перевищенні - немає.

Потім, питання дуже сумнівне стосовно переліку цього всього. І, розумієте, у нас зараз на рівні КК всі проблемні моменти стосовно з'ясування оцієї природи антикорупційних так званих кримінальних, чи корупційних кримінальних правопорушень, звелись до того, чи є мета одержання неправомірної вигоди, чи вона досягається, реалізується, чи немає її.

Тобто ми в даному випадку введенням, наприклад, кримінальних проступків ми поборолі всю злочинність, отаку дрібну, яке не тягне покарання у вигляді позбавлення волі. Тобто штучними методами ми в даному разі поборолі злочинність от саме таким чином, неприродньо, не так, як це треба робити. Це ж один із моментів політичної заангажованості, тому що є вимоги, є виконання рішень ЄСПЛ і так далі.

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

БЕРЗІН П.С. Я вам скажу так, що, оскільки роль експертів в даному випадку допоміжна, тобто нам треба якимось чином... це якщо, чи коли

відбувається, чи якщо відбувається, то всі політичні моменти тут тільки від законодавця залежать. Тобто, якщо треба змінювати Закон про АРМА, його треба змінювати. В яких напрямках - це взагалі окреме питання. Чи воно науково-експертне, чи воно там просто експертне у галузі права. Але немає єдиної концепції діяльності всіх таких антикорупційних органів. Єдиної просто немає. А чи треба вона, чи не треба, я думаю, що якраз-таки узгодити ці системні моменти тільки законодавцям, тільки Верховній Раді не вдасться абсолютно. Треба якась координація, це знову створення що, ще одного органу, як, вибачте, цепного пса. Буде відповідно небезпека і так далі. То координувати треба, а стосовно допоміжної науково-експертної діяльності, все, що від мене залежить, допоможу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Немає більше питань, колеги? В мене, якщо можна, одне швидке питання. У вас рекомендація від громадської організації "Асоціація пошуку та повернення активів". Я відкриваю "Опендатабот" і читаю, що бенефіціарним власником цієї громадської організації є Павленко Володимир Іванович. В мене питання: чи це не той самий Павленко Володимир Іванович, який є заступником першим, якщо я не помиляюся, замом голови АРМА?

БЕРЗІН П.С. Чесно кажучи, я не знаю, я і не пам'ятаю про цю рекомендацію, скажу відверто. Мене чесно запитали - я вам чесно відповів. Набагато легше було зробити рекомендації від органів ОБСЄ, наприклад, або від інших незаангажованих. Тобто мені ця установа не знайома.

ГОЛОВУЮЧА. Але ж ви якимось чином отримали від неї рекомендації.

БЕРЗІН П.С. Видно, люди обізнані в моїй особі.

ГОЛОВУЮЧА. Вони вам самі прислали рекомендації?

БЕРЗІН П.С. Так, напевно, так. Але я не просив нікого, зразу кажу.

ГОЛОВУЮЧА. Добре, ви відповіли, це ваше рішення.

БЕРЗІН П.С. Ви запитали. А в тому плані, що це не те що я звернувся - мені надали, просто...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Все, ви відповіли, ми вашу відповідь почули. Дякую дуже.

БЕРЗІН П.С. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, немає більше запитань? Тоді, будь ласка, Копотун Ігор Михайлович. Миколайович, я щиро перепрошую. Пане Ігорю, будь ласка, вам слово.

КОПОТУН І.М. Добрий день, шановні присутні. Я, перш за все, хочу подякувати за можливість прийняти участь в конкурсі.

Фамілія моя - Копотун Ігор Миколайович. На сьогоднішній день я професор кафедри кримінального права та правосуддя Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені Степана Дем'янчука в Рівно, ректор з міжнародних зв'язків Академії ГУСПОЛ в Чеській Республіці та віце-президент Європейського інституту післядипломної освіти у Словацькій Республіці.

Якщо коротко розказати про свій службовий шлях, хто бачив мою автобіографію, в дві хвилини тяжко вкластися, щоб розказати всю свою службову діяльність. Але хочу сказати, що народився в місті Лубни

Полтавської області в сім'ї військовослужбовців, і тому в обиранні подальшої своєї професії, щоби стати військовим, не було взагалі не було взагалі ніяких...*(Не чути)*

Поступив в Полтавське зенітно-ракетне училище, яке закінчив з відзнакою в 1987 році, і було запропоновано залишитися при вищому навчальному закладі командиром взводу курсантів для підготовки майбутніх офіцерів. До 1992 року, коли пройшов розпад Радянського Союзу, служив на командних посадах в цьому навчальному закладі.

Після розпаду Радянського Союзу повернувся в рідне місто Лубни, де запропонували мені пройти подальшу службу в органах внутрішніх справ. Прийшов на посаду командира взводу патрульно-постової служби і до 2012 року прослужив на різних посадах в Полтавській, Дніпропетровській і в місті Києві, на посадах в блоку міліції громадської безпеки.

Після 12-го року, працюючи в Національній академії внутрішніх справ України на посаді начальника Інституту післядипломної освіти, підготовки кадрів кримінальної міліції в місті Києві, розпочав свою роботу в Інституті кримінальної виконавчої служби Державної пенітенціарної служби України. Мені запропонували перейти в Державну пенітенціарну службу України на посаду першого заступника, в подальшому я став начальником інституту цього навчального закладу і пропрацював там до 14-го року.

В 14-му році запропонували мені перейти на посаду проректора з наукової діяльності Інституту служби зовнішньої розвідки України, де проробив до 18-го року, готуючи професіоналів для Служби зовнішньої розвідки України. В 18-му році пішов на заслужений відпочинок і почав свою роботу, співпрацювати з іноземними організаціями. Першою була це Словацька Республіка, де запропонували читати лекції в Інституті (в Братиславі) Коменського. Потім після цього на зустрічах із іноземними колегами запропонували обіймати посаду проректора з міжнародних зв'язків Академії ГУСПОЛ, яка готує для правоохоронних органів Євросоюзу. Один із таких факультетів, який єдиний в Євросоюзі, - це щодо підготовки

кінологів, які готують фахівців за цим напрямком діяльності.

За цей період часу розумів, як казали мої гарні вчителі, що посада – це тимчасово, і колись її треба буде залишити, як гарний номер в готелі. Почав у 2008 році, захистив кандидатську дисертацію, так як працював в блоці міліції громадської безпеки по дисертації, кандидатській дисертації по масових безпорядках, які скоюються на вулицях. Якраз в той час ця тематика була дуже актуальна. І коли перейшовши вже в пенітенціарну систему, розумів, щоб не було соромно перед своїми підлеглими, що мають якийсь ступінь кандидата наук, почав писати докторську дисертацію, яка стосувалася порушень громадського порядку в місцях позбавлення волі і як це веде при загрозі національної безпеки.

Що стосується... В 2016 році Указом Президента було присвоєно почесне звання "Заслужений юрист України", і в наступному році отримав, присвоєне почесне звання "професор".

На сьогоднішній день в зв'язку з коронавірусом перебуває в місті Києві, працюємо ми дистанційно. І, працюючи в службі зовнішньої розвідки України постійно співвідпрацьовували ми з департаментами ще й моніторингу. Тому, узнавши про організацію конкурсу по відбору представників на керівника АРМА, також виявив таке бажання приймати участь. Тому що, якщо задають мені питання, захотів би я прожити шлях, який пройшов на сьогоднішній день, скажу – так, але за винятком, більше, мабуть, часу приділяв би своїй сім'ї. Тому що, служачи в різних місцях України, бачу, що наші професійні працівники на той час були значно краще підготовлені, ніж те, що нам говорять, що ми повинні брати приклад з Євросоюзу. Наш професорський викладацький склад, який читає там лекції іноземним колегам, на сьогоднішній день значно фахово більше підготовлені, обізнані в законодавстві, починаючи з міжнародного права, закінчуючи сьогоднішнім.

Також отримав диплом в Євросоюзі експерта в галузі права, і цим користуюсь по сьогоднішній день На сьогоднішній день автор більше 350

наукових праць в галузі кримінального права, кримінології, кримінально-виконавчого права, національної безпеки, кібербезпеки, навчальні посібники...

ГОЛОВУЮЧА. Я щиро перепрошую. Я мушу вас попросити прискоритись.

КОПОТУН І.М. На цьому хочу закінчити. Якщо є питання, можу із задоволенням вам відповісти.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

_____ . Ігор Михайлович, у вас така...

КОПОТУН І.М. Миколайович.

_____ . Миколайович, вибачте, будь ласка. Зрозуміло, що людина таких широких поглядів, маєте іноземний досвід. Можливо, можете навести приклади іноземного досвіду в площині роботи таких агенцій, як АРМА, я маю на увазі за аналогією в інших країнах, які було би варто застосувати в Україні, враховуючи ваш досвід?

КОПОТУН І.М. В залежності від того матеріалу, який є доступний в засобах масової інформації, і в тому числі і на вашому сайті комітету, і ознайомлюючись з сайтом, припустимо, АРМА, дуже багато заперечень. Там розказують, що вона повинна бути відкрита, доступ до публічної інформації повинен бути. Але на сьогоднішній день я так не вважаю. Протягом 10 років займаюсь китайськими філософами і читаю їхні роботи. То от що стосується АРМА, припустимо, в Китаї, у них такий самий підрозділ є, який працює плідно, і практично МІБ скопіювало цю діяльність з китайців, то повинні

люди знати інформацію, нею розпоряджатися і не повинні показувати свою роботу. А тільки, уже коли буде задокументована злочинна діяльність або чітко мати всі факти порушення цього, тоді повинно притягувати людину до кримінальної відповідальності. А не просто, як у нас в більшості випадків, в засобах масової інформації спочатку з'являється інформація, людину обвинувачуємо, потім нічого, не буде ніякої...

Що стосується, наприклад, Словаччині і Чехії, коли працюючи... Чому саме ці країни були обрані для сумісної співпраці. Люди, які працювали в спецпідрозділах цих країн, вони дуже позитивно відносяться до наукового світу, тому що практично всі законодавчі ініціативи, які виносяться членам Верховної Ради, вони дають побажання, які необхідно внести у зміни в законодавство. І тільки після погодження з цими комітетами вони вносять зміни до діючого законодавства.

_____ . Китайські філософи?

КОПОТУН І.М. Та ні, я ж не про китайські, а ж про...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Олександр Ткаченко, потім - Олексій Красов.

ТКАЧЕНКО О.М. Скажіть, будь ласка, окрім Закону України про агентство, якими підзаконними актами регулюється діяльність АРМА?

КОПОТУН І.М. На сьогоднішній день ми знаємо, що Закон України про Національне агентство України і взаємодіє...*(Не чути)* з Європолом заключені з АРМА.

ТКАЧЕНКО О.М. Дякую.

КРАСОВ О.І. Скажіть, чи вперше у вас такий опит прийняття участі у

такій комісії, може, ви ще десь приймали? Якщо так, то де? І з АРМА, крім сайту, ви десь у професійній діяльності стикалися, з її діяльністю? Якщо так, то де?

КОПОТУН І.М. Це перша моя участь, тому що все ніколи було, займався практичною діяльністю більше. Зараз хочеться мати таку участь. Плюс друге, на друге ваше питання, з АРМА не співпрацювали, працювали більш з Держфінмоніторингом, коли працював в Службі зовнішньої розвідки України. АРМА не має ніяких відношень до них. Ну, тобто крім сайту, ну, він такий, слабенький, конечно, сайт, якщо взяти для підготовки, і як отримати якусь інформацію, повинні з ним ще попрацювати.

_____. Скажіть, будь ласка, чесно, бо ми дізнаємося, з ким з членів комітету ви особисто знайомі або з народних депутатів? З ким співпрацювали? І хто вам порекомендував брати участь в цьому конкурсі?

КОПОТУН І.М. Я віруюча людина, обманювати не буду. Ніхто з членів комітету не знає, крім голови, прочитав сьогодні на сайті, як її ім'я по батькові. Підписав підручник, який хочу, так сказати, маючи можливість, подарувати Кримінальний кодекс України, яким я являюся його автором. За моєю загальною редакцією він підписаний. А також по кібербезпеці, я думаю, воно вам знадобиться у вашій діяльності. І коли приймаєте законодавство, періодично повинні відкривати Кримінальний кодекс і дивитися, яка відповідальність є за дані діяння.

_____. *(Не чути)*

КОПОТУН І.М. Коментар Кримінального кодексу України.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо дуже. Колеги, чи є в когось ще питання?

БУРМІЧ А.П. А в які часи ви працювали в Службі зовнішньої розвідки?

КОПОТУН І.М. З 2014-го по 2018 рік.

БУРМІЧ А.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, якщо немає більше питань, дякуємо вам дуже.

КОПОТУН І.М. Як я і обіцяв, я ж підписав його. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ми з задоволенням візьмемо в бібліотеку комітету.
Дуже вам дякую.

_____ . Нас тут вісімнадцять.
(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. Леонтович Олексій Андрійович присутній? Будь ласка.

ЛЕОНТОВИЧ О.А. Добрий день, шановні члени комісії. У мене вже була можливість виступати в цьому залі минулого разу. Повністю про себе чи можна...?

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я нагадаю, ми в липні минулого року вже з паном Олексієм спілкувалися. Якщо можна, просто дуже коротко нагадайте про свій досвід, може, буквально 30 секунд, і перейдемо до питань.

ЛЕОНТОВИЧ О.А. Щодо досвіду. Ну, магістр права...

_____ . Трішечки ближче до мікрофону.

ЛЕОНТОВИЧ О.А. Магістр права. Закінчував Київський університет імені Тараса Шевченка. Маю досвід роботи в правоохоронних органах прокуратури. Зараз являюся керуючим партнером адвокатського об'єднання "Л.К. Партнерс" та займаюся адвокатською діяльністю. Загалом це кримінальні справи. В основному по кримінальним справам та інших. Це коротко, щоб не повторюватися з іншого разу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, питання.

_____ . Яка ваша мета бути в цій комісії? Це перше питання. Чи стикалися ви десь в своїй діяльності професійній з АРМА? Якщо так, то де?

ЛЕОНТОВИЧ О.А. З професійною діяльністю АРМА я в праці не стикався. Ну, я знаю про цей орган, тобто його роботу, але саме в праці, в роботі не стикався з АРМА.

А перше питання, вибачаюся?

_____ . Яка мета вашої участі у цій комісії? Яку мету ви хочете досягти?

ЛЕОНТОВИЧ О.А. Мету яку досягти? Це обрати, щоб був обраний достойний кандидат в АРМА.

_____ . Що таке "достойний кандидат", до цього було питання? Що таке "достойний"? Які критерії достойності кандидата?

ЛЕОНТОВИЧ О.А. Критерії достойності, на мій погляд, я зараз не буду розповідати щодо там доброчесності, оскільки це вже ми маємо дивитися через один-два роки праці. Оскільки та особа, яка прийде, я вважаю, що потрібно бачити саме особу, не яка лише прийде з певними характеристиками, а й залишиться через певний час роботи там. Тобто доброчесності, незаангажованості, в цьому плані.

_____. Олексій Андрійович, ми правильно почули, що ви не стикалися з роботою АРМА, не знайомі з роботою АРМА?

ЛЕОНТОВИЧ О.А. У своїй діяльності саме.

_____. А ви не подавалися на посаду головного спеціаліста?

ЛЕОНТОВИЧ О.А. В 17-му році десь...

_____. Розкажіть нам більше, чому ви подавалися, що ви знаєте про АРМА, розкрийте свій досвід.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, в якому, ви сказали, році? Бо у мене було таке саме питання.

ЛЕОНТОВИЧ О.А. Мабуть, в 2017-2018.

ГОЛОВУЮЧА. А не в 2019-му?

ЛЕОНТОВИЧ О.А. В 2019-му я вже адвокатське отримував тут, в 2019-му, мабуть, ні.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідайте.

ЛЕОНТОВИЧ О.А. Зацікавило те, що це був мені незнайомий орган на той час, оскільки про нього мало взагалі хто знає, про цей орган. Там саме цікавість в роботі їхній. Тобто виявлення, розшук активів, які... оскільки в прокуратурі були такі, так сказати, не в прокуратурі, а... Я промовчу тут, не хочу деякі питання...

ГОЛОВУЮЧА. Ще є питання, колеги?

Дякую дуже. Дякую дуже, пане Олексію.

Володимир Миколайович Фролов. Присутній? Мені здається, ні. Колеги! Фролов Володимир Миколайович.

Гаразд. Овчинников Іван Олегович. Будь ласка, вам слово.

ОВЧИННИКОВ І.О. День добрий ще раз усім присутнім. Так, відкриваючи ширму на перше питання, мені всього 22 роки. Про свою автобіографію насправді розкажу не так багато, як люди, які розповідали до мене. Тому що за першим дипломом я є управлінцем, маю право працювати в адміністрації навчальних закладів I рівня акредитації. За другою своєю освітою я є філологом та перекладачем англійської мови. З юриспруденцією я зіштовхуюсь, будучи сьогодні членом правління громадської організації "Конституційно-правовий конгрес" та займаючись тим, що відповідаю за захист прав іноземних громадян, співпрацюючи з громадськими організаціями, які зареєстровані в Києві, але представниками яких є іноземці. Якщо говорити про юридичну базу, то це єдиний мій досвід, так.

Якщо говорити саме про АРМА, то з роботою не зіштовхувався, із самою структурою відповідно знайомий. Ні я, ні жоден із членів моєї родини з політичною кар'єрою не були зв'язані, з політикою загалом. Якщо говорити про мою автобіографію на 22 роки, це все.

СЮМАР В.П. Можна питання? Дозвольте, от скажіть, будь ласка, ми

зараз там витрачаємо багато часу. От що ви, чого ви вирішили взагалі податися? Просто скажіть свою мотивацію. Ви якийсь один день проснулись і вирішили: "Я хочу відібрати керівництво АРМА". От як це сталося взагалі, чому, навіщо? От вам 22 роки, я вдвічі старша вас, але, в принципі, теж не зустрічалася з АРМА до роботи в комітеті. От мені просто цікаво: ви усвідомлюєте взагалі, що це за структура, як вона працює, чим вона регулюється, які її вади, в роботі цієї структури, що має нове правління там виправити, наприклад?

Ви собі от почитали про це, да, ви ж недавно навчалися, напевно, в навчальному закладі, ви ж розумієте, як готуватися до таких речей. От що вас спонукало прийти сюди на конкурс, для чого ви це робите і що ви про це знаєте взагалі?

ОВЧИННИКОВ І.О. Безперечно, що з самою АРМА знайомий та з її... будучи... те, що вона регулюється і є центральним виконавчим органом нашої влади. Я це чудово знаю. Проінформований про те, як вона працює, про її підрозділи, про її співпрацю на міжнародній арені. Але, знову ж таки, так, частково я розумію ті прогалини, які є в співпраці на міжнародній арені, з Європолом, Інтерполом. Те, що потрібно більше обмінюватися досвідом, те, що потрібно змінювати керівництво, те, що потрібно щось змінювати, безперечно.

Чому я тут? Ні не тому що я прокинувся, і чудово розумію, що більшість з людей, які тут сидять, вони мають вдвічі, втричі, а то і в чотири рази, більше досвіду, ніж у мене. Але ні, я не прокинувся і не просто це зрозумів. Вже два роки працюючи членом правління громадської організації, я чудово розумію, що потрібно змінювати такі речі. Звісно, що всі з чогось починають. Я це чудово розумію. Але смію нагадати вам з історичної довідки, що батько відомого дипломата Вінстона Черчилля Рендольф Черчилль в 24 роки був канцлером головного казначейства в Лондоні.

Всі люди з чогось починають. Так, це безперечний досвід.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Іван Олегович, скажіть, будь ласка, ви сказали, що треба змінювати. Чому, на вашу думку, треба змінювати сьогодні керівництво АРМА? І взагалі, що треба змінювати в АРМА? Ви сказали, що треба змінювати, я розумію. Чому, на вашу думку?

ОВЧИННИКОВ І.О. Тому що зараз більше така структура, вона викриває ті факти насправді, які є заангажованими або ж ні, і потім, коли не вдалося відслідкувати першоджерело тих самих легалізації активів, коштів, потім впливає, що не вдалося повернути ці кошти на територію України, що не вдалося довести їх в першоджерело, що вони були відправлені саме сюди. І, таким чином, ми маємо прогалини в тому, що або не вистачає інструментарію, або люди не мають достатньо повноважень, або вони просто не хочуть співпрацювати в цьому. Тому що, якщо ми будемо апелювати до досвіду на міжнародній арені наших колег з Євролабу, з Міжнародним банком, з Інтерполом, вони мають більше повноважень. Так, їх інструментарій більше розширений, але їх база юридична теж набагато ширша.

Саме тому, коли ми говоримо про юридичну базу, вона є набагато жорсткішою і передбачає більшу кількість критеріїв, яких у нас, на жаль, немає.

БУРМІЧ А.П. А чому ви хочете змінити керівництво АРМА, чи, навпаки, залишити? Чому? Із-за цього, що ви відповіли, чи якісь інші, може, критерії є?

ОВЧИННИКОВ І.О. Те, що нинішнє керівництво, воно не показує тієї практики, яка має виводити. Тому що ми постійно на щось рівняємось, не

створюючи власного продукту. В цьому полягає проблема. Люди мають не тільки рівнятися... Перепрошую?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, наступний - Вернидубов Сергій Іванович. Будь ласка, Сергій Іванович, вам слово.

ВЕРНИДУБОВ С.І. Доброго дня! Вернидубов Сергій Іванович. Зараз я адвокат адвокатської компанії "Вернидубов та партнери". З 2018 року працює ця компанія. Здебільшого ми починали працювати в сфері захисту під час досудового розслідування та надання правової допомоги саме в суді.

До цього часу я працював і в приватних компаніях, і на державній службі перебував. На державній службі - це були: і Верховна Рада, і Міністерство юстиції, і органи прокуратури, і Міністерство промислової політики. Приватні компанії – це керівник юридичної служби "Татарстан експорт" і "Енергетичний стандарт".

Під час праці в Міністерстві промислової політики з 2006-го по 2011 рік в управлінні Міністерства промислової політики перебувало біля 400 державних підприємств. Тому є досвід роботи з державними активами, з державними підприємствами.

Що стосується досвіду роботи з антикорупційної політики, десь у 2008-му або 2009 році, було запроваджено в кожному міністерстві сектор протидії корупції, запобігання корупції. І він саме перебував в відомстві юридичної служби. Тому я відповідав і з цей напрямок також.

Якщо є якісь питання, прошу, задавайте.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги?

_____ . Питання, аналогічне до попереднього кандидата.

Скажіть, будь ласка, з якою метою ви хочете потрапити до конкурсної комісії? Що конкретно ви хочете змінити в існуючому стані подій?

ВЕРНИДУБОВ С.І. Дякую за питання. Я ніколи не стикався до цього часу з АРМА. Але час від часу я приймаю участь у певних конкурсах на державну службу, тобто перша мета – це дійсно розуміти, що сьогодні відбувається в державі і які вимоги ставляться перед претендентами на державну службу, або претендентами сьогодні, які працюють з державою.

До цього часу, в 2016-2017 роках, я не пам'ятаю точно, я приймав участь у доборі кандидатів на Державного секретаря Міністерств економічної політики і Міністерства юстиції. Також я приймав участь у 2006 році у конкурсі на заміщення вакантної посади начальника Юридичного управління Міністерства промислової політики. Я переміг, і раз на 4, на 5 років я намагаюся розуміти, що відбувається і які вимоги ставляться до претендентів.

Тому, в першу чергу, напевно, з цікавості сьогодні я тут.

_____. Тобто ви для власного розуміння берете участь? Правильно?

ВЕРНИДУБОВ С.І. Так.

_____. Не для того, щоби, кажімо так, якимось позитивно вплинути на майбутнє держави, як мінімум, тих органів, до яких вас...

ВЕРНИДУБОВ С.І. У мене є досвід попередній. І я розумію, як має виглядати структура або як вона має ефективно працювати.

Сьогодні я не можу сказати, чи потрібно змінити керівництво, чи непотрібно, бо я ніколи не співпрацював і я не бачив тих програм, які будуть, або певні напрямки діяльності, які будуть пропонувати майбутні кандидати

на посаду голови. Тому сьогодні казати або обговорювати певні скандали, які, можливо, були...

Завжди, за своєю адвокатською практикою я знаю, що великий бізнес, він завжди пов'язаний з певними скандалами, бо прийняття відповідальних рішень керівником, вони завжди, рішення можуть бути або правильні, або в певній частині невірними. Тобто керівник – це завжди відповідальність, це завжди прийняття рішень. Рішення – це завжди вибір.

_____. Ви володієте інформацією стосовно сьогоднішньої діяльності АРМА, нинішнього керівництва, нинішнього стану справ, який зараз є, чи ні?

ВЕРНИДУБОВ С.І. Ні, ні. Я знаю, що з 2019-го року – виконуючий обов'язки, і все.

ГОЛОВУЮЧА. Скажіть, будь ласка, чи ви працювали помічником народного депутата?

ВЕРНИДУБОВ С.І. Так, це було в 2000-2002 рік. Я був помічником Гавриша Степана Богдановича, на той момент заступника Голови Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧА. І більше нікого?

ВЕРНИДУБОВ С.І. І більше нікого.

ГОЛОВУЮЧА. І ви не були помічником Вернидубова Івана Васильовича?

ВЕРНИДУБОВ С.І. А, можливо, батька був, помічником батька, коли

він став народним депутатом у 2002 році, до 2004-го або 2005-го.

ГОЛОВУЮЧА. Ви знаєте, я змушена звернути вашу увагу на те, що сайт Верховної Ради вважає, що це було у 2007-2012.

ВЕРНИДУБОВ С.І. Не пам'ятаю, дуже багато часу пройшло. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд.

ВЕРНИДУБОВ С.І. У 2007-му не міг бути, бо з 2006-го я перебував на державній службі. Я не міг поєднувати і не міг бути помічником народного депутата і одночасно займати посаду.

ГОЛОВУЮЧА. Якщо є інформація, що помічником народного депутата ви таки були, і це було саме в цих роках.

ВЕРНИДУБОВ С.І. Тут не слідкував за цією інформацією. Можливо, вона невірна.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд.

ВЕРНИДУБОВ С.І. Якщо я пам'ятаю, то помічник народного депутата діє на час повноважень народного депутата.

ГОЛОВУЮЧА. Так, це так і є.

ВЕРНИДУБОВ С.І. І коли я подавав заявку на помічника народного депутата, перебуваючи на приватній посаді у 2002 році, можливо, це автоматично перейшло на 2007-й і 2008-й, коли була друга каденція. Але цього не могло бути.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Я думаю, ми почули відповідь. Колеги, чи є ще питання? Дякую дуже колеги.

ВЕРНИДУБОВ С.І.. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам.

Іваненко Михайло Анатолійович. Ми з вами також мали приємність спілкуватися влітку минулого року. Тому, якщо ваша ласка, буквально кілька секунд, якщо я можу про це просити, і перейдемо одразу в режим питання-відповіді. Просто нагадайте членам комітету ваш досвід.

ІВАНЕНКО М.А. Добрий день! Так, було, спілкувалися влітку минулого року. Мене звати Михайло Анатолійович Іваненко. Я адвокат, маю досвід юридичної діяльності з 2010 року. В 2010 році закінчив університет. В 2013 році - Інститут держави і права Корецького. В 2015-му отримав стипендію і поїхав на навчання до Франції, в 2017-му закінчив навчання. Повернувшись до України, продовжив юридичну практику і наразі працюю адвокатом.

Вперше з АРМА я стикнувся у 2018 році, в останній раз я з нею стикався на початку 2020 року. І справи стосувалися, як вважає клієнт, сфабрикованих справ та вилучення активів, накладення на них арешту, а потім одні активи повернули, інші – реалізували, тому що це була мобільна техніка, мобільні телефони.

І, користуючись постановою, на яку є бланкетна норма, відсилає у частині четвертій статті 21 Закону України про АРМА, це є товар, начебто вартість якого швидко знижується з часом. І їх було реалізовано, і так і не вдалося домогтися справедливої компенсації за таке майно.

Чому я подаюся? Як і минулого разу, я як адвокат, правник, я зацікавлений в тому, щоб органи державної влади діяли у відповідності до їх

повноважень. Звісно, коли вони порушують права, то це, будемо відверті, це створює роботу для адвокатів на певний час, але у довгостроковій перспективі це усім шкодить, оскільки на погіршенні інвестиційного, ділового клімату, на зниженні обсягів транзакційної роботи, звісно, це не може не позначатися.

Тому я радо відповім на всі питання, що можуть виникнути.

ГОЛОВУЮЧА. Я правильно розумію, що ви як адвокат брали участь у справах, де представляли клієнта у відносинах з АРМА?

_____. Так. На жаль, чи на щастя, лише у двох справах. Це щодо стосувалось... Безпосередньо стосувалось АРМА. Однак, хоча кримінальне право не є моєю основною спеціалізацією, я більше спеціалізуюсь на міжнародному арбітражі, наданні висновків для судів, що здійснюють провадження за українським правом, в цивільних справах, однак також маю досвід представництва за обвинуваченнями за кваліфікацією статей 190, 191, 364, 365 прим.2, 368, 369 Кримінального кодексу України. Це так звані корупційні правопорушення, корупційні злочини.

СЮМАР В.П. Хто вас залучав до справи "Коломойський і Україна"?

ІВАНЕНКО М.А. На моєму попередньому місці роботи, це було адвокатське об'єднання На стороні юридичного консультанта "ПриватБанку" компанії Hogan Lovells ми надавали юридичний висновок з питань українського права для Високого суду справедливості High Court of Justice, який розглядав цю справу. Він, до речі, її продовжує розглядати, просто це було провадження щодо встановлення підсудності суду, тобто чи може суд...

СЮМАР В.П. На боці держава Україна, державного банку, правильно я

зрозуміла?

ІВАНЕНКО М.А. Ну да, це на стороні "ПриватБанку", так.

ГОЛОВУЮЧА. Чи не вважаєте ви, що якщо вас буде обрано членом конкурсної комісії з обрання керівника АРМА, у вас може статися ситуація конфлікту інтересів як особи, яка представляла як адвокат клієнта у відносинах із АРМА, клієнтів у відносинах із АРМА?

ІВАНЕНКО М.А. Ні, я так не думаю. Тому що, по-перше, ми з цими клієнтами, з останніми, не співпрацюємо з середини 2020 року. І головне тут насправді - так, це був клієнт, який постраждав від дій АРМА, однак я не думаю, що... я впевнений, що це жодним чином мене не робить якимось чином упередженим, тому що якогось позакулісного, позалаштункового, скажімо, спілкування ані з АРМА, з іншими органами державної влади не було і не могло бути. Тому абсолютно.

_____. Можна трішечки підкоригую питання?

ІВАНЕНКО М.А. Так.

_____. А чи не буде у вас конфлікту інтересів, якщо ви станете членом Комісії по відбору голови АРМА і все ж таки його оберете, а потім будете представляти інтереси приватних клієнтів в питаннях стосовно проти сторони АРМА? Не буде у вас в цьому конфлікту інтересів?

ІВАНЕНКО М.А. Я думаю, що в цьому питанні так само не буде конфлікту інтересів, тому що конфлікт інтересів, в принципі, це можливість незалежним чином здійснювати свою професійну діяльність, не користуючись цими якимись неформальними перевагами, що надають ті чи

інші в тому числі знайомства.

Я насправді хотів би прийняти участь у відборі голови саме і для того, щоб не лише в мене, а й у дуже багатьох інших адвокатів, які так само представляли клієнтів у відносинах з АРМА, в них так само не могло бути конфлікту інтересів. Тому що це є запорука незалежності, незалежність голови в прийнятті своїх рішень - це є основний, дуже важливий елемент, скажімо так.

І взагалі, якщо мати досвід роботи з АРМА, ну, в будь-якому з цих питань, що я чув до інших кандидатів, питають про досвід роботи з АРМА. Якщо особа має досвід роботи з АРМА, потенційно вона, звісно, буде якось знайома, приймати участь у відборі голови АРМА. Це, я думаю, не означає, що вона потім якісь отримає переваги, ані я, ані будь-який інший кандидат.

_____ . Ми це розуміємо, але ми хочемо, щоб у кандидатів не було заангажованої позиції стосовно керівництва АРМА, жодного, розумієте?

ГОЛОВУЮЧА. Антоніна, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Анастасія, а лист від АРМА ми отримували стосовно того, хто з кандидатів має конфлікт інтересів? А ви можете його в групу скинути, щоб всі подивились?

ГОЛОВУЮЧА. Да, я якраз його дивлюся. А мені здається, ми скидали разом з матеріалами. Ні? Ми скинемо. Колеги, в тому листі, який я зараз тримаю в руках, щодо пана Іваненка немає висновку АРМА про конфлікт інтересів.

Колеги, чи є ще питання? Мені здається, Володимир тримав руку. Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. У мене не питання. При умові, якщо б ми сьогодні голосували, то для мене Михайло Анатолійович – це перший кандидат, за якого б я із задоволенням віддав свій голос.

Дуже дякую, що ви знайшли час і завітали до нашого комітету, і повідомили всю інформацію про вас.

ГОЛОВУЮЧА. Олексій, будь ласка.

ІВАНЕНКО М.А. Дякую.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Я хотів повторити своє вже традиційне запитання. Від кого з членів комітету ви довідались про цей конкурс? І з ким із народних депутатів чинного скликання ви співпрацюєте?

ІВАНЕНКО М.А. Про цей конкурс я довідався з сайту Верховної Ради. Я не знаю... Я не те що не співпрацюю, а так просто згадати, я особисто, здається, не знайомий навіть з жодним народним депутатом. Це не особисто, я маю на увазі.

Я б хотів би зазначити просто, що з останньої зустрічі я моніторив дещо діяльність комітету, і позитивні зміни, які насправді радують, - це щодо прийняття законопроектів 5141, 5142, 3044 в минулому році. І, я пам'ятаю, ми обговорювали деякі питання щодо проблемних аспектів функціонування АРМА, це щодо можливості реалізації майна за своєю дискрецією, фактично необмеженою, тому що є бланкетна норма, яка відсилає до постанови Кабміну. І насправді дуже багато, мені здається, вже зроблено. На жаль... Добре, що зроблено, на жаль, це не відходило від голови АРМА, не відходило ця ініціатива з АРМА, хоча вони мають повноваження щодо внесення, підготовки законопроектів, а голова має повноваження щодо участі у засіданнях комітету. Однак вони підготовлені там, готуються до першого читання, наскільки я розумію, останні два законопроекти. І новий голова

тут, перш за все, має мовою такою простою, "не вставляти палки в колеса", мені здається. Так, можливо вони недосконалі, однак, мені здається, після першого читання їх буде там дещо доопрацьовано, тому що там є певні розбіжності в питанні щодо юридичної техніки. Однак тенденція надихає.

ГОЛОВУЮЧА. Антоніно, питання?

СЛАВИЦЬКА А.К. Я просто хотіла, користуючись нагодою, запитати вас і проінформувати інших учасників. Ви знаєте, що у разі обрання вас до складу конкурсної комісії (будь кого, три кандидати), на вас будуть поширюватися вимоги Закону "Про запобігання корупції" і ви будете зобов'язані подати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави, щорічної, у зв'язку з участю в цій конкурсній комісії? Вас це не обтяжує, не лякає?

ІВАНЕНКО М.А. Мене це абсолютно, жодним чином не лякає. Я був кандидатом в народні депутати пару років тому, хоча я не подавав декларацію, однак я був до цього готовий абсолютно.

_____. А в мене ще, якщо можна, одне питання. Ви зараз сказали про законодавство, стосовно того, що мають бути правки. Ви зараз про що стосовно "воно буде підредаговано"? Ким підредаговано, ким вони будуть внесені? Ви так якось про це сказали... Ви в матеріалі цих законів, які приймалися в першому читанні?

ІВАНЕНКО М.А. Так, я не скажу, що я прямо детально його проаналізував, але я їх прочитав.

_____. Ви приймали участь якусь в обговоренні цих законопроектів?

ІВАНЕНКО М.А. Ні, я взагалі жодної участі не приймав. Я про існування...

_____ . Ви так сказали щодо правок, тому мене здивувала ваша позиція, що ви знаєте, які були прийняті правки, в якому вони читанні. Тому я запитав це.

ІВАНЕНКО М.А. Я перепрошую, я не сказав, що будуть прийняті правки, я сказав, що є проекти законів, вони в публічному доступі, вони готуються... ще не було... Проект закону, один номер... Є три проекти, про які я говорю. Це 3044, він був у минулому році прийнятий, і він пройшов перше читання. 5141 і 5142 – вони були нещодавно прийняті на комітеті. Я щодо цих законів зазначав. Я не приймав участі в їх розробці, вони є наявні на сайті Верховної Ради, кожен може з ними ознайомитися. До одного з них навіть є висновок експертного управління.

Просто от щодо, наприклад, 5141, там є певні розбіжності в статті 21, на мою особисту думку. І мені здається, що після першого читання закон може бути доопрацьований для того, щоб удосконалити законодавчу техніку. Я думаю, це нормальний просто процес доопрацювання законодавчих актів.

ГОЛОВУЮЧА. Ви говорите про законопроект 5141, ініційований пані Галиною Янченко і ще низкою членів комітету?

ІВАНЕНКО М.А. Там багато, там 70 депутатів, здається, було суб'єктів ініціативи.

Так, 5141 - це щодо змін до безпосередньо профільного закону, і 5142 - це щодо змін до КПК. Він більш обширний там, більш деталізований, тому що КПК значним чином відставав і відстає у врегулюванні даного питання, хоча і процеси накладання арешту, там розгляду слідчого судді, передання

активів, вони регулюються в тому числі КПК. Однак КПК якимось чином обходив стороною усі ці регулювання.

Ну а в минулому році це законопроект 3044 щодо так званого і залучення іноземних радників. І, мені здається, взагалі ініціатива суперова. Просто, наскільки вона буде можливо практична реалізована, говорити складно, оскільки маю там деякий досвід у роботі з іноземними судами. Це може бути дуже-дуже ефективним інструментом повернення активів, мені здається.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, я боюся, на цьому ми маємо сьогодні завершити, оскільки о 12:30...

..... . А скільки у нас ще кандидатів прийшли?

ГОЛОВУЮЧА. Шість.

..... . Ще не заслуханих? Присутніх шість, яких ми ще не заслухали?

..... . У нас є буквально дві хвилини всього. Тому я вважаю, що ми не встигнемо. Там же в 12:30...

..... . О 12:30 у нас пленарне засідання.

..... . Причому реєстрація до цього.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я готова. Що скажете?

..... . Пропозиція перенести на наступне всіх, хто

сьогодні не прийшов.

_____. Давайте ще одного заслухаємо.

_____. Пропозиція - перенести.

ІВАНЕНКО М.А. Перепрошую, можу бути вільним?

ГОЛОВУЮЧА. Да. Дякую дуже.

ІВАНЕНКО М.А. Дякую. Гарного дня!

_____. Колеги, давайте ще одного заслухаємо.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, слухаємо? Масі-Мустафа Найєм присутній?
Масі, будь ласка, вам слово.

НАЙЄМ М. Вітаю! Я дуже швидко тоді.

Я є власником, засновником компанії "Міллер", ми її заснували в 2012 му році. Зараз у нас є практики корпоративна і кримінальна. Займаємося криміналом, пов'язаним з рейдерством інвестицій, і через це ми знайомі з пані Янченко. Як знайомі? Тому що вона є головою ТСК, і це єдина, кого я знаю з цього комітету, і то через ТСК.

З приводу того, чим ми займаємось. Ще у нас є захист бізнесу – це окремий напрямок нашої компанії. І достатньо велика кількість компаній, які в Україні займаються типу там наданням послуг, як "Концерт ЮА" або там інші, вони і до нас звертаються по захист від такої, скажімо, іноді надмірно жорсткої діяльності правоохоронних органів. І в ракурсі цього насправді діяльність АРМА, вона трошки викликає острах того, що саме цим інструментом, який взагалі-то направлений на розшук і знаходження активів,

які вкрали фактично у держави, воно переходить трошечки в іншу форму роботи, коли цей інструмент може стати загрозою для бізнесу.

І саме тому важливо, щоб голова АРМА цієї, очолювала людина, яка має, скажімо, певну незалежність, в неї має бути якась зрозуміла ціннісна орієнтованість. Тому що, якщо дійсно ця людина буде, до неї будуть певні питання з приводу ціннісних орієнтирів, то я думаю, що до питання самої АРМА знову ж таки буде недовіра, до неї і до її діяльності. І тому, я вважаю, що можу привнести якийсь плюс при обранні цього голови.

З приводу того (одразу відповім на питання), звідки я дізнався про цю комісію. Мені подзвонив, ви знаєте, Гриценко, який із Автомайдану, сказав, що шукають кандидатів в таку комісію. Тому я, дійсно, подався, скажімо, інших питань в мене ніколи не було, не перетинався з АРМА.

І наскільки я знаю, що АРМА написала листа до комісії, до комітету з приводу того, що в мене є конфлікт інтересів. Ми дали відповідь, що конфлікту інтересів в мене немає. Тому що дві кримінальні справи, про які йде мова в цьому листі, - це кримінальна справа щодо Гео Лероса. Там немає взагалі АРМА. І якщо там на якихось сайтах з сумнівною репутацією про це написано, тим не менш, фактом є те, що у Гео Лероса немає ані статусу підозрюваного, ані статусу обвинуваченого і так далі.

Інша справа – це знову ж таки справа по "Концерт.юа", яка вже двадцять місяців, ця справа, двадцять місяців ця справа є, але не має статусу в "Концерт.юа" ані підозрюваного, ані обвинуваченого. Тобто ми доводили, що діяльність фіскальної служби, слідчих фіскальної служби достатньо підозріла і вона насправді має на меті не притягнення до відповідальності за ту статтю, яку інкримінують, а тиск на бізнес. У зв'язку із цим там немає ані можливості арештувати майно "Концерт.юа", ані взагалі якоїсь перспективи. Тому конфлікту інтересів у мене немає.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Антоніна, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. скажіть, будь ласка, а за яких тоді підстав, на вашу думку, АРМА написала, що у вас є конфлікт інтересів, з яких міркувань вони виходили?

НАЙЄМ М. Можу відповісти. Я думаю, що певний конфлікт інтересів є у людини, яка підписувала цей лист.

СЛАВИЦЬКА А.К. Розкажіть нам про це теж.

НАЙЄМ М. Я насправді не є сторонником того, щоб давати якусь конспірологію, тому що, скажімо, ті факти, про які можна було б говорити, варто було б говорити тоді, коли були б підозри або була б якась інша інформація. В мене зараз через те, що я розумію, що таке захист ділової репутації, немає бажання зараз сказати про це трохи більше.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Коротке питання. З яких джерел ви отримуєте на сьогоднішній день гроші на життя, на утримання себе?

НАЙЄМ М. Я створив компанію, ТОВ, юридичну компанію "Міллер" у 2012 році. Через те, що після армії, я коли повернувся, вже змінилася певна частина законодавства, ми були вимушені створити адвокатське об'єднання "Міллер". І це дві юридичні особи, єдині джерела мого доходу, більше ніякого іншого доходу в мене немає і ніколи не було.

_____. Анастасія, просто нема автобіографії в документах пана Найєма, тому, власне, питання і виникають.

ГОЛОВУЮЧА. Да, справді нема автобіографії.

НАЙЄМ М. З приводу питання, де я навчався. Я навчався у Міжнародному Соломоновому університеті. Це єврейський університет насправді. Так, я не є євреєм, але я є мусульманином, просто так сталося. До цього я ніде не навчався, це єдине моє місце навчання. Я закінчив університет, після того почав працювати у 2006 році, вірніше, під час навчання працював, і у 2012 році я створив компанію. Я ще також є випускником української школи політичних студій і інституту.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

НАЙЄМ М. І Ліцей технічний, так.

_____. Можете назвати ще раз питання, яких ви торкалися діяльності професійної за АРМА, будь-яких, якщо це були там судові процеси або це була позасудова діяльність якась.

НАЙЄМ М. Ми свідомо не працювали ні з якими кримінальними справами, в яких була АРМА, через те, що у нас не було такої компетенції. Ті справи, в яких ми маємо компетенцію, – це захист інвестицій від рейдерства. І це пов'язано з "чорними" нотаріусами, з певними, вибачте, "танцями" з реєстрами і так далі. Тобто, що стосується АРМА, у мене немає жодної справи, де АРМА дотична або є стороною, або якимось чином приймає участь в кримінальних провадженнях.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи є ще питання до пана Найєма? Будь ласка.

_____. У нас до всіх питання: яка все-таки мета бути в цій

комісії та мати дотик до вибору голови?

НАЙЄМ М. Мета насправді тільки одна. Перш ніж я навіть сьогодні сюди йшов, я поспілкувався зі своїми колегами, які мають дотичність до роботи з АРМА. І, знаєте, 90 відсотків цих колег кажуть про те, що АРМА – це є легалізацією рейдерства державою. І насправді я впевнений, що це не так, я впевнений, що є певні помилки, як і у будь-якого державного органу. І я впевнений, що якби, наприклад (я перепрошую, що порівнюю), але якщо в НАБУ був би не Ситник, а, скажімо, умовно інша особа, до якої є певні питання, то я думаю, що до діяльності НАБУ теж були певні питання.

Тобто я впевнений, моя мета насправді, щоб у АРМА з'явився голова, який має зрозумілі ціннісні орієнтири, йому зрозуміла вимога суспільства і діяльність взагалі цієї інституції, і вона має теж бути зрозуміла і для суспільства.

Тобто, коли в назві навіть написано чим займається АРМА, коли це трошки виходить за межі, то я думаю, що треба дійсно, щоб до цієї інституції була довіра, аби вихід за межі якимось чином викликав довіру. Якщо я пояснив.

Дякую.

_____ . А поясність, будь ласка, чому, на вашу думку, так сталося, що, в принципі, ще і минулого разу була добра конкурсна комісія, відібрали і керівника АРМА, але, на жаль, попри це, і законодавчий підхід, який існує наразі, довіри до цього органу нема.

НАЙЄМ М. Думаю, що прозорість діяльності самого АРМА і діяльність самого голови, тобто сама особа, яка буде керувати цією інституцією, вона в принципі має велике значення для того, щоб викликало довіру суспільства.

З приводу того, чому так сталося. Я не впевнений. Я думаю, що тих,

кого обирають в цю комісію, до них, дійсно, має бути дуже сильний... скажімо, дуже сильна увага до їх діяльності попередньої: дійсно, звідки вони беруть гроші; дійсно, ким вони є; дійсно, з ким вони знайомі або в інтересах кого вони будуть під час обрання цього голови. Тому що для мене цілком зрозуміло, що... Вибачте, що я говорю це російською, але це "хлебное место", і я розумію, що тут можуть бути корупційні складові, тобто тут може бути конфлікт інтересів у голови. Тому я впевнений, що люди, які сюди приходять, вони мають бути максимально прозорими, з тією репутацією, яка, до речі, є додатковою вартістю для нього, для цієї особи. Тому що, якщо немає репутації, то людина, яка прийшла сюди в комісію обирати іншу людину, ну то у неї немає засторог, чому не вибрати якихось... чиїхось, вірніше, ставлеників, того чи іншого бізнесу або тих чи інших олігархів.

Дякую. Все.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, я правильно розумію, що ви маєте йти? *(Загальна дискусія)*

Колеги, у будь-якому разі у нас немає кворуму. Але слухати кандидатів в складі... На жаль. Колеги, дякую дуже.

Шановні панове кандидати, я дуже дякую всім, хто знайшов час і можливість бути тут з нами. Я щиро ваш час поважаю. Дякую.

Колеги, на жаль, тих, кого ми сьогодні не встигли почути, ще раз щиро перепрошую. Ми додатково вас повідомимо, на якому засіданні комітету і коли будуть закінчені ці співбесіди. Гарзд?

Дякуємо дуже, колеги. Ще раз дякуємо з ваш час.